ŽELJKO RUDOLF PAVLIČIĆ

OPSJEDNUĆE
SPIRITIZAM
MAGIJA

20221

Željko Rudolf Pavličić

OPSJEDNUĆE
SPIRITIZAM
MAGIJA

Đakovo 1999. godine

PREDGOVOR

Knjižica "Opsjednuće, spiritizam, magija" govori o tri teme koje su predmet kontroverznih mišljenja i rasprava od potpunog odbijanja pa sve do olakog prihvaćanja. Uzrok je tome najčešće nepoznavanje materijala, jer o tome ima veoma malo literature, pogotovu takove koja će biti svima pristupačna. Spiritizam se naglo širi po cijelom svijetu, a pedagozi ističu kako se čak i djeca u osnovnoj školi upuštaju u spiritiziranje, a da se ne govori o odrasloj mladeži. Da bude prikaz što ozbiljniji, uzeo sam kao okosnicu knjigu dra Stjepana Bakšića uglednog teologa na zagrebačkom bogoslovnom fakultetu, koji je opširno obradio sva tri naslova u svojoj knjizi "Bog Stvoritelj tvarnog i duhovnog svijeta" koja obasiže više od šesto stranica. Što se tiče opsjednuća Evanđelje donosi veliki broj primjera u kojima se govori o Spasiteljevom postupku s opsjednutima, pa nije teško, uz razumno prosuđivanje, shvatiti tu pojavu. O spiritizmu piše teolog na više od pedeset stranica, citirajući učenjake kao Charlesa Richeta, nobelovca, Olivera Lodgea fizičara i mnoge druge. Kako su posljedice spiritiziranja veoma ozbiljne u svakom pogledu, potrebno je o tome imati jasno i sigurno mišljenje.

Privodeći uglavnom kraju svoje pisanje, moram istaknuti naročitu zahvalnost najvišim crkvenim poglavarima, koji su moj rad i prihvaćali i na rad poticali, mnogoj braći svećenicima kao i vjernicima koji su sva izdanja prihvatili tako da je cjelokupna naklada od gotovo pola miliona rasprodana. Posebnu zahvalnost moram izreći onima među tristo svećenika koji su knjige i knjižice uzimali, i onima koji su uzimali i po nekoliko stotina pa i tisuća primjeraka, te ih djelili svojim vjernicima. Zahvaljujući najviše njima, omogućen mi je dvadesetgodišnji spisateljski rad.

Đakovo, na Petrovo, 29. lipnja 1999. godina.

Autor

OPSJEDNUĆE

Matej apostol odmah nakon izvještaja o napastovanju Isusa u pustinji, nastavlja sa izvještajem o Gospodinovom javnom nastupu. Pošto navodi sadržaj prve Isusove propovijedi: "Obratite se jer je blizu kraljevstvo nebesko", što već označuje početak njegovog otkupiteljskog djelovanja, o njegovom propovijedanju po cijeloj Galileji. **Ističe da su mu dovodili razne bolesnike, mjesečare, "opsjednute" i on ih je ozdravljao.** Zatim spominje **dva opsjednuta iz Gadare, koji su bili tako bijesni da nitko nije mogao proći onim putem. Oni najednom povikaše: "Što hoćeš od nas Sine Božji?"** (Mt 9,32).

Doveli su mu njemaka koji je opsjednut. **"Pošto je Isus istjerao zlog duha, progovori nijemi!" (Mt 9,32). Kada su mu doveli opsjednutog čovjeka koji je bio slijep i nijem, on ga je oslobodio od zloduha i ozdravio ga, te nijemi progleda i progovori". (Mt 22). Prisutni farizeji iz mržnje i zavisti optuže Isusa da izgoni đavole "pomoću Belzebula poglavice zlih duhova".** Isus im postavlja pitanje, kako može opstati kraljevstvo koje je razdjeljeno u sebi, i kako može Sotona izgoniti Sotonu. **Potom ih pita, ako on izgoni zle duhove pomoću Sotone, pomoću koga ih izgone njihovi sinovi.** (Mt 12,26-27).

Iz ovog evanđeoskog izvještaja je očito da su Isusu dovodili opsjednute pa se čak opisuju oblici i učinak opsjednuća, kao i to da su **farizeji priznali da je Isus zaista izagnao zloduhe,** ali da je u dosluhu s njihovim knezom Belzebulom. Iz Isusovog odgovora je vidljivo i to, da su i **Židovi imali obred izgonjenja zloduha,** pa ih Isus na to potsjeća.

Opsjednuti iz Gerase

"Doplovi na drugu obalu mora u geraski kraj. Tek što iziđe iz lađice, odmah mu **dođe u susret iz grobova čovjek koga je opsjeo nečisti duh. On je stanovao u grobovima, nitko ga više nije mogao ni lancima svezati. Često bi ga stavljali u lance i okove, a on bi uvijek rastrgao lanace i okove izlomio. Nitko ga nije mogao ukrotiti. On bi neprekidno, i noću i danju, boravio u grobovima gdje je vikao i udarao sebe kamenjem.**

Kada izdaleka opazi Isusa, dotrča, pade preda nj ničice te jakim glasom viknu: **"Što hoćeš od mene, Isuse, sine najuzvišenijega Boga? Zaklinjem te Bogom ne muči me"! Isus mu, naime, bijaše rekao: 'Iziđi iz ovoga čovjeka nečisti duše!' Zatim ga je pitao: 'Kako se zoveš?' 'Ime mi je legija' odgovori mu 'jer nas je mnogo'! I moljakao ga je da ih ne potjera iz onoga kraja. Tu na obronku brda, paslo je veliko krdo svinja. I (nečisti duhovi) zamolište Isusa: 'Pošalji nas k svinjama, da uđemo u njih.' I on im dopusti. Nečisti duhovi iziđoše te uđoše u svinje, i krdo - otprilike dvije tisuće svinja - jurnu niz obronak u more, te se utopi.** Nato im pastiri pobjegoše i razglasiše to po gradu i selima, te dođoše ljudi da vide što se dogodilo. Kada dođoše Isusu i **vidješe opsjednutoga, koji je u sebi imao cijelu legiju, gdje sjedi obučen i pri zdravoj pameti, uplašiše se.** Kad su im očevici ispričali što se dogodilo opsjednutom i svinjama, počeše moliti Isusa da se udalji iz njihova kraja. Kako uđe u lađicu, zamoli ga onaj koji je prije bio opsjednut da mu se pridruži. Ali mu ne dopusti, nego mu reče: **'Idi kući, svojima, pa im javi, što ti je sve učinio Gospodin u svome milosrđu!'** (Mk 5, 1-20).

Ovaj događaj je imao mnoštvo svjedoka, koji su poznavali opsjednutog i njegovo čudno ponašanje. Čuli su razgovor - Isusov s njim, vidjeli izgon zloduha i promjenu u vladanju nesretnika. To ih je sve veoma uplašilo, pa mole Isusa da ode iz njihova kraja. Isus naređuje ozdravljenom da javi svojima "što mu je učinio Gospodin". Isus liječi opsjednutog, proglasuje taj čin-milosrđem Božjim.

Što je to opsjednuće?

U svojoj knjizi "Bog Stvoritelj" piše o tome opširno **dr. S. Bakšić,** profesor na bogoslovskom - fakultetu - u Zagrebu. Daje odmah na početku definiciju opsjednuća: **"Opsjednuće postoji onda, kada đavao uđe u ljudsko tijelo, u njemu stanuje, na njega djeluje uznemirujući sjetila i njegove udove, mučeći čovjeka ili mu dajući neobične i izvanredne sile. Nauka je vjere da đavli mogu opsjednuti čovjeka."**

Dokazi iz sv. Pisma:

1) Za Krista se izričito kaže da je **istjerivao đavole. "I istjera mnoge đavole i ne dozvoli im govoriti, jer su ga poznavali."** (Lk 11,14). To bi bio jedan od **znakova opsjednuća: čudnovato znanje.**

Đavoli su ga **"poznavali"**, dok i sami apostoli još nisu bili na čisto s time, tko je zapravo Isus. Mislili su kao i većina Židova, da je "neki od proroka". Nitko osim Petra ne zna dati odgovor na Isusovo pitanje: Što vi mislite tko sam ja?, a i Petar to nije znao sam po sebi, nego mu je to "objavio Otac nebeski". Kolebati će se i nakon tri godine boravka u Isusovom društvu, sumnjaju za vrijeme Isusove muke i smrt. Govore: mi smo mislili da će on otkupito Izraela. Opsjednuti to znaju - nikako drugačije, nego od zloduha, koji su govorili na njihova usta. Kao onaj iz Gerase koji viče: **"Što hoćeš od mene Isuse, Sine najuzvišenijeg Boga?"**

2) Evanđelje točno razlikuje opsjednute, od ostalih bolesnika koje su Isusu dovodili da ih liječi. Razlikovali su svi liječenje od istjerivanja zloduha.

3) Isus pita zloduhe kako se zovu, prekorava ih, nalaže im da izađu, zapovijeda im da uđu u svinje. Đavoli mu odgovaraju, pokoravaju mu se, napuštaju opsjednute, itd.

4) Krist daje vlast apostolima da istjeruju zloduhe, kao različitu od vlasti da iscjeljuju bolesnike." I dozvavši dvanaestoricu, dade im vlast nad nečistim dusima, da ih izgone i da liječe svaku slabost." (Mt 10,1) - Apostoli to osjećaju. Vraćaju se s jednog od svojih pohoda i radosno govore **"Gospodine, i đavoli nam se pokoravaju."**

5) To je zajamčeno brojnim primjerima u djelovanju apostola nakon Isusova uzašašća na nebo. N. pr. "A skupljalo se mnoštvo iz okolnih gradova u Jeruzalem, donoseći bolesnike i opsjednute od nečistih duhova, i svi su ozdravljali" (Dap 5,16) - kada su neki Židovi nepozvani pokušali izgoniti zloduhe iz nekog opsjednutog zazivajući ime Isusovo, navali ovaj na njih s tolikom silom, nadvlada ih, tako da su goli i izranjeni pobjegli iz one kuće. Pri tom je opsjednuti vikao: "Isusa poznajem, i znam tko je Pavao. A tko ste vi?" (Dap 19,15). Tu se možemo prisjetiti Isusovih riječi: **"Po tome će se poznati da ste moji učenici: u moje ime izgoniti ćete zloduhe, stavljati ćete ruke na bolesnike i oni će ozdravljati..."**

Isus je izgonio zloduhe, i dao je vlast svojim učenicima da to isto čine. Opsjednuće je, dakle, činjenica o kojoj se ne može raspravljati kao o nečemu nevjerojatnom ili nebuloznom ili nedokazanom. Danas je nauka, posebna disciplina parapsihologije mnoge slučajeve svela na pravu mjeru. Pokazalo se da je jedan dio, i to znatan, čudnih pojava područje psihologije, psihijatrije, da se radi o bolesti, a ne

o opsjednuću, no da je opsjednuće i danas pojava koja se registrira, o tome nema dvojbe.

Ne samo iz sv. Pisma, nego i iz **kršćanske tradicije,** očituje se vjera Crkve u postojanje opsjednuća. Od prvih vremena postojao je **red egzorcista** (zaklinjača), koji se spominje do naših dana. **Po tome redu su egzorcisti dobivali vlast stavljati ruke na opsjednute i tjerati iz njih zloduhe. Vršenje egzorcizma nije rijetkost niti danas, pa ćemo spomenuti koji primjer iz našeg vremena.**

"Susret s egzorcistom"

Pod tim naslovom donio je naš "Veritas" razgovor o. Marijana Žugaja, konventualca, koji je vodio s egzorcistom. Bonaventurom Raschi. Osnivač je tzv. grada Bezgrešne, a čovjek je velike ozbiljnosti i duhovnosti.

Na pitanje da li je vršio egzorcizme, slijedio je odgovor: "Da! Brojne. Kojih osamdesetak nad pojedinačnim opsjednućima i nekoliko zajedničkih." Na pitanje da li je uvjeren da postoje opsjednuća, jer u našem stoljeću neki postavljaju čak i među teolozima pitanje, postoje li đavoli kao osobe, on je rekao da mu je to poznato i spomenuo je papu Pavla VI. koji je kratko vrijeme prije izrekao propovijed o postojanju đavla... Dodao je **"Najveći uspjeh đavla u današnjem vremenu jest u tome što se uspjeva kamuflirati, te želi da se zaniječe samo njegovo postojanje, kako bi mogao što uspješnije djelovati"**. Istaknuo je da se o opsjednućima danas vrlo malo govori i piše, i da **današnji racionalistički svijet opsjednuća proglašuje psihijatrijskim slučajevima.** Nadalje pater spominje **znakove opsjednuća:**

Opsjednute osobe govore jezicima koje nisu nikada učile; urlaju posve zatvorenih usta i uz potpunu nepokretnost govornih organa; očituju tajne savjesti pa i daleke prošlosti. Egzorcista je spomenuo još neke pojave: **uzdizanje od zemlje, kretanje u prostoru bez ikakove vidljive sile, kidanje snažnih lanaca...** Redovnik ističe da svakom slučaju pristupa veoma oprezno, jer se zaista može dogoditi da se radi o psihijatrijskim slučajevima koje valja liječiti redovnim putem medicine. Iznosi nadalje nekoliko susreta s opsjednutima.

Bio je pozvan nekom bolesniku. Iako su mu rekli da je u takovom stanju da se vjerojatno neće moći pričestiti, ponio je za svaki slučaj

sv. Pričest. Sam priča: "Čim me je 'bolesnik' ugledao, skočio je na noge i zaurlao neobično jakim glasom: 'Što to nosiš o vratu? Prezirem je!' Shvatio sam da se rado o čudotvornoj medaljici Bezgrešne Djevice. Glavom mi proleti munjevita misao: 'Radi se o opsjednutom'. Pribrao sam se na čas i odgovorio: 'Ali ti ne znaš da ja nosim i nekoga drugoga!' Na brzinu sam izvukao posudicu sa Presvetim i upravio je prema 'bolesniku' i rekao odlučno: **'U ime Isusa u Euharistiji, zapovijedam ti da odmah napustiš ovoga čovjeka!'** Na ove riječi, taj čovjek inače neobično jake fizičke konstitucije, **pao je na pod kao gromom ošinut, uz silan urlik, i tresak cijele kuće.** Svi su ukućani ostali prestravljeni, bolesnik je ustao kao probuđen iz dubokog sna. Slijedila je ispovijed i Pričest. Zahvaljivanju nije bilo kraja..."

Pisac članka spominje redovniku primjer koji je čuo od svećenika-egzorciste, kako je đavao zaurlao na njegov ulazak u kuću: "Tebe se bojim jer slušaš i poštuješ biskupa." Tu se radi o očitoj konfrontaciji duha oholosti i duha poniznosti i poslušnosti.

Slijedeće je pitanje glasilo: **"Spomenuli ste među znakovima opsjednuća čitanje savjesti. Egzorcist mora, dakle, biti spreman da ga đavao javno 'ispovijedi' tj. da očituje javno njegove pa i najskrivenije grijehe, čak i one okajane i ispovijeđene?"** - "Treba biti spreman", odgovara o. Bonaventura, "primiti i to poniženje. Poniženje je snažno oruđe da se ponizi oholi đavao... Usput napominjem, da je to **'ispovijedanje', uz racionalistički stav dijela svećenstva glavni razlog da su vrlo rijetki svećenici koji se odlučuju na vršenje egzorcizma."** Slijedeće pitanje: "Nije li možda, ipak, glavni razlog, bojazan od osvete izagnanog đavla? Da li ste doživjeli koji tvorni napadaj?" - "Bilo je očitih pokušaja. U župnom stanu sv. Martina di Campi, **Sotona je svu silu kamenja bacio prema meni, ali me nije, suprotno pisanju nekih novina, nijednom pogodio. Prijetio se je da će me zadaviti...** Jednom sam se vraćao automobilom s jednog egzorcizma. Nenadani snažni prasak u motoru, koji se ipak nije zaustavio. Uz strašnu buku uspio sam doći do prve mehaničke radnje. Mehaničar je u prisustvu jednog inžinjera mehanike, rastavio motor. Obojica se nisu mogli načuditi: tlačni štap je bio zdrobljen u šesnaest komada, a košuljica cilindra bez ijedne ogrebotine." - to se poklapa potpuno s crkvenim učenjem, na temelju Biblije, da Sotona može mučiti čovjeka, ali ne i uništiti - bez Božjeg dopuštenja. (Job, mnogi sveci).

Na upit koji su **uzroci opsjednuća,** odgovara upitani: "Za mnoge slučajeve ostaje to tajna, za one koji se mogu objasniti, uzroci su: **od osobnih grijeha do spiritizma i crne magije** (vračanja uz pomoć zlih sila). Pater je još dodao da mu se **đavao dva puta u životu vidljivo pokazao.** Prvi puta dvije godine nakon što je ušao u sjemenište, a drugi puta u sv. Martinu di Campi kod Firenze. Tada u liku elegantnog mladića, ali s roščićima i kopitima, dok su mu oči blještale nekim strašnim pogledom. Znam da je duh i da nema tijela ali Bog dopušta da se katkada prikaže na način ljudskog poimanja. Prvi puta sam ga otjerao zazivom: U ime Isusa Nazarećanina, odlazi! Nestao je uz bljesak stravičnog ognja. Ostao je smrdljivi oblak kao od izgorjelog sumpora. Kada sam ga drugi puta otjerao držeći svetu krunicu, odstupio je uz urlik: "Borit ću se protiv tebe svim sredstvima." (prema članku u Veritasu).

Egzorcisti u modi

"Veritas" u svibnju 1986. donosi članak o toj temi, kojega bilježimo u skraćenoj verziji. - Torinski biskup, kardinal Anastasio Balestrero, zadužio je šestoricu svojih svećenika da u nadbiskupiji vrše službu egzorcista. Ovlastio ih je da vrše službu koju su primili nižim redovima, da naime po posebnom obredu mogu istjerati đavole iz osoba i mjesta. - neki su na to reagirali: vraćamo se u srednji vijek, no mnogi su to nazvali mudrim činom. Zašto?

Za grad Torino kažu da je "najsotonskiji grad" svijeta. Prošle godine, preko tisuću ljudi obratilo se svećenicima da im pomognu kod sotonskih opsjednuća. Torino ima na tisuće poklonika "crne magije", ima više klubova posvećenih nečastivom, služe se "crne mise" uz orgije i čudne obrede... Uz orgije (razvrat) prisutni su također i alkohol i droga.

U jednom od tih sastajališta, a sva imaju jezoviti izgled, vrše se zazivi Sotoni: "O Sotono, gospodaru sablazni, djelitelju dobročinstava, kneže mraka, dođi među nas svoje robove, i prokuni svojom moći naše duše". Sotonska crkva sastoji se od ljudi koji vjeruju, ne od ateista. Vjeruju u Sotonu mjesto u Boga... U Sotoni gledaju gospodara užitaka, panseksualizma, anarhije (bezvlađa), rušitelja društva." Tako piše u velikom tjedniku "Gente" novinar Allegri, koji je obilazio mjesta takovih sastanaka. - Iz toga možemo izvući pravi naziv Sotone: Gospodar užitaka, bluda, nereda.

Novinar u nastavku iznosti podatke koje je saznao od jednog voditelja sotonskog društva. Navodno ima takovih obožavatelja u Londonu 60.000 u Torinu 40.000, u Chikagu 20.000. Nakon obavljenih istraživanja, novinar Allegri se obratio jednom iskusnom svećeniku u Torinu, koji se je bavio egzorcizmom. Upitao ga je da li zaista ima u Torinu mnogo štovatelja Sotoninih. On je odgovorio: "Svakako. Sotona je duh zla. On je protivnost od Boga i mrzi Boga. No kako ne može ništa Bogu, on udara na čovjeka."

Ova se konstatacija poklapa s onim što čitamo u knjizi Otkrivenja. O Sotoni koji se digao protiv Žene i njezinog muškića. "No kada im nije mogao naškoditi zametnuo je rat protiv onih koji drže zapovijedi Božje, i čuvaju Isusovo svjedočanstvo."

"Da, đavao postoji"

To tvrdi o. Henri Gesland, istjerivač đavla, egzorcist Nadbiskupije Pariza. U roku od 13 godina, primio je 30.000 osoba koji misle da su plijen "Zloduha". On veli da se najčešće radi o psihičkim smetnjama, no isto je tako uvjeren da je prisustvovao đavolskim manifestacijama. Donosimo njegov prikaz o nekoj mladoj ženi, kojoj su se događale svakojake nevolje. **"Bila je čudna i uznemirena"** priča egzorcista. **"Njezin otac i njezin muž su me upozorili na čudna zbivanja. Kod nje su se događale neobične pojave: stolica ili stol koji se zapale sami od sebe, tragovi udaraca koji se pojavljuju na njezinom tijelu, trag životinjske noge koja se pojavljuje na prozoru. Izgonio sam vraga: čim me je vidjela počela je urlikati, tresti se. Njen otac i njezin muž su je pridržavali. To je potrajalo cijeli sat, a nakon toga je bila potpuno oslobođena. Sutradan je imala ožiljke na vratu u obliku križa, ondje gdje sam načinio znak križa. To je potrajalo petnaest dana, zatim je iščeznulo."** Otac Gesland pokazuje fotografije. Stvarno, križ se vidi posve jasno, četiri kraka jednaka okomita.Tragovi udaraca na leđima vrlo su vidljivi, kao i pougljenjeni stol i stolica. To su fotografije amatera, očito bez prijevara. Ne treba ih objavljivati, već i zato što fotografije same po sebi nisu dokaz, sigurno ima tragova, ali odakle oni dolaze? Kako se pokućstvo zapalilo? Činjenice su neprotumačene, nema očito razloga da posumnjamo u vjerodostojnost tih ljudi.."

"Da, đavao postoji, o tome nema nikakove sumnje", nastavlja

o. Gesland. "Krist govori o tome u Evanđelju... O da, ja vjerujem da vrag postoji. Crkva je uvijek u to vjerovala. Svi crkveni Oci su o tome govorili." - (Kana).

Uz ovaj izvještaj je nužno upozoriti na nekoliko činjenica. Stvari se zbivaju u Parizu jednom od kulturnih centara svijeta, gdje nikako ne cvjeta sklonost mistificiranju ni kod svjetovnih, a niti kod crkvenih mislilaca. Uz to, sam egzorcista o. Gesland za većinu slučajeva kaže da nema ni govora o opsjednuću, nego o slučajevima koji pripadaju medicini, psihijatriji. Najodlučnije tvrdi da je kod nekoliko tisuća osoba koje su mislile da su opsjednute, on sam došao do uvjerenja da se stvarno radi samo o nekoliko opsjednuća. Međutim, dovoljno potrebni zaključci, koji ne smiju biti samo filozofski, nego mnogo više.

Lucifer na američki način

"O istjerivanju đavla kao o stvarnom fenomenu, priča se u USA u najozbiljnijim razgovorima, o tome pišu novine, a ugledni časopis "Newsweek" posvetio je istjerivanju đavla naslovnu stranicu." - Tako počinje članak jedan naš novinar u tjedniku VUS prije nekoliko godina, i nastavlja opširnim izvještajem.

"U Kaliforniji je navodno svećeniku Karlu Patzeltu pošlo za rukom istjerati đavla iz jedne obitelji, a za to Patzelt, kako tvrdi, ima dokaze. Đavao je navodno, bio napadao obitelj jednog avijatičarskog službenika, čovjeka od 28 godina, rodom iz Engleske. Nekad je bio ortodoksni Židov, a tek **iza protjerivanja đavla prešao je na katolicizam.** Evo što on sam priča: "Već trinaest godina živim u okolici San Francisca. Sve je bilo u redu do prije dvije godine. U mojoj kući počelo se zbivati nešto neobjašnjivo. **Stvari su se iz čistog mira počele kretati.** Jednom prilikom bez ikakova uzroka, **zapalio se jedan ručnik.** Drugi put odjednom **bi nestao jedan komad sendviča. Stvari bi počele skakati, razbijali bi se prozori, odjednom bi na nas počele letjeti naše cipele. Jednom prilikom poletio je i nož i zabio se u zid.**

U strahu se obitelj preselila u grad Daly City, ali se ondje sve to nastavilo. **I dalje su stvari nestajale.** No nije se ta čudna atmosfera zbivala samo oko nas, nego i u nama. **Odjednom bi ja i moja žena osjetili kako nas nešto guši. Nismo mogli spavati duže od dva sata na dan. I našeg dvogodišnjeg sina, počeli su mučiti isti pro-**

blemi. Takvi događaji nisu se zbivali samo u našoj kući, **nego su nas napadali i na ulici, u trgovini, u kući mojih roditelja i u restoranu.**

Tražili su pomoć na sve strane. Događaje nisu mogli nikako objasniti, pa su zaključili da je to djelo đavla.

Đavao je išao za nama a sa sobom je vodio čitavu vojsku demona. **Što bi se mi više molili, to bi nas đavao više napadao. Posebno se bio razljutio kada smo zatražili pomoć u obližnjem karmelitskom samostanu. Tada su se napadi na nas udvostručili."**

U pomoć "napadnutoj obitelji" stigao je 57-godišnji svećenik Karl Patzelt. On je najprije razmotrio situaciju, potom je "pomogao" obitelji da se oslobodi đavla. **Borba s đavlom trajala je 29 dana. Četrnaest puta izveo je Patzelt ritual izgonjenja đavla, a tek je u travnju 1973. godine uspio da ga "istjera". Đavao je navodno pobjegao, pošto je Patzelt u tijeku rituala izjavio: "Izbacujem te nečisti duše, zajedno s tvojom satanskom snagom, svom silom pakla i svim tvojim palim drugovima."**

Članak je pun zajedljivih insinuacija, no uz njega se nalazi slika ispod koje stoji: "Komad kolača u koji je zagrizao demon." "Jezuit Patzelt istjerao je demona iz kuće avijatičara, tako da kolač više nitko - ne krade."

Samo istjerivanje, je prema izvještaju iz novina, nakon izrečenih riječi koje se nalaze u obredu egzorcizma u Rimskom obredniku. **Nijedan katolički svećenik ne može vršiti taj obred bez dozvole biskupa. Prema tome su i crkvene vlasti bile upućene u stvar i donijele zaključak da se obred može izvršiti.** Sam novinar spominje da o takvim stvarima (ne jednoj) pišu novine u USA, pa i ovaj slučaj donosi iz jednog "ozbiljnog" časopisa. Sve to upućuje, ako ništa drugo, a onda na ozbiljno rasuđivanje.

Novinar naznačuje još jedan momenat koji potiče na takovo razmišljanje. On kratko bilježi: **"Karl Patzelt: Đavao je dokaz da postoji Bog!"** svakako, jer se radi o jednoj pojavi koja vidljivo dokazuje opstojnost nematerijalnih bića. Otuda u takovim člancima i mnogim sličnim grozničava nastojanja da se stvar na neku ruku ismije, izvrgne ruglu, obezvrijedi. Iz istih motiva se trpa sve u isti koš: i vjera, i praznovjerje, i magija, i spiritizam i opsjednuće. Svakako da je to teško progutati onima, kojima je materijalizam njihovo vjerovanje. Da je tomu tako, vidjet ćemo u slijedećem izvještaju s drugog kraja svijeta.

Kako je don Gennaro istjerao osam đavola iz tijela jedne djevojke

Podnaslov glasi: "Kako štampa daje dokaz o jednoj civilizaciji i kulturi."
Članak je tiskan u zagrebačkom Vjesniku, a novinar ga je uzeo iz talijanskih novina. Kojih i kako - u članku.

"Ovih dana, piše novinar," - **"Giornale d'Italia, donosi veliki naslov preko četiri stupca koji glasi: "Osam đavola u tijelu jedne djevojke, protjerano od jednog svećenika." - Bez traga ironije ili sumnje veliki rimski dnevnik, a slično čine i drugi veliki listovi. Ovako opisuje osam đavola i vrijednog svećenika, kojega se đavoli boje.**

"Don Gennaro Laurora, župnik u Cascini Amati, velikom selu Brianze, nedaleko Milana, vodio je epsku bitku s čitavom legijom đavola koji su ušli u tijelo jedne djevojke u tom mjestu, Ernestine Tadeo, sedamnaest godina stare. Liječnici su dosada smatrali da je epileptičarka i histerična pa su je uzalud liječili mjesecima, a da nisu postigli rezultate. Majka je Ernestinina pomislila, i ne bez razloga, kada je vidjela da liječenje ne koristi, da će pomoći vjera... Don Gennaro, kojem su slučaj prikazali, nije rekao ne... Opsjednuta Ernestina dovedena je u crkvu i don Gennaro je počeo goniti demone iz njezinog tijela.. No tek što je napravio znak križa u zraku, izgovorivši riječi **"Vade retro..."** (nosi se napolje...) **djevojka je počela najprije drhtati, a zatim je pala na pod i spopale su je konvulzije (grčevi), te se je valjala i vikala stašne riječi,** koje iz nje nije mogao nitko drugi govoriti nego jedan demon. Nakon molitava djevojka se smirila, i svi su mislili da je demon istjeran. No nakon par minuta konvulzije su postale jače nego one prve. To je bio jasan znak da je počeo da se javlja drugi demon u njoj, i to jači i većeg značaja od onog prvog koji je istjeran... Don Gennaro je uporno molio i škropio blagoslovljenom vodom, i taj je demon konačno protjeran.

Tada je Ernestina otišla kući, no za par dana, eto nje opet u crkvu, jer su se javljali novi demoni, oni, koji su još preostali u njenom tijelu. **Oni su davali tako bučne znakove svoje iritacije, kad je Don Gennaro škropio svetom vodom, da je izgledalo, da će se djevojka naprosto rastrgati.**

Najotporniji i najbučniji bio je sam Lucifer. Da se radilo o princu svih đavola, bilo je jasno i po tome što se, na uporno blagoslivanje

svećenika, **djevojka se počela svađati na latinskom jeziku, citirajući razne tekstove na takav način, da je bilo izvan svake sumnje da ih ne govori mlada seljanka, nego da je to bio demon koji se nije dao protjerati, te je govorio na njezina usta.** Ipak on je morao kapitulirati pred don Gennarom, te je izišao iz tijela opsjednute djevojke Ernestine, iako je još prije toga napravio jednu vrlo impresivnu demonstraciju svojeg ogorčenja i indignacije. **Na posljednji poziv: "Vade retro Satana", (Nosi se napolje Sotono), koji je don Gennaro izrekao grmećim glasom, poprativši to velikim znakom križa u zraku, Ernestina je pala u nesvijest. Pri tom su svi prisutni opazili kako se dvije teške klupe u crkvenoj lađi dižu u zrak i lebde, kolebajući se u zraku, u visini od dva do tri metra, da malo zatim padnu uz štropot, razbivši se na tlu. Lucifer je bijesan odlazio i razbijao klupe, a zatim je još strahovito zalupio vratima crkve.** Bilo je još pet demona... Oslobođena od osam demona Ernestina je ozdravila, vrativši se u život potpuno normalna.

Don Gennaro je međutim bio iscrpljen i ostao je ležati u postelji tri dana, radi strašne napetosti koju je preživio... Ta je vijest o istjerivanju demona impresionirala stanovnike te zone, pa su mnogi došli da vide svećenika te mu izraze svoje čestitke."

U zaključku novinar "Vjesnika" s čuđenjem i ironijom ističe da to piše ugledni rimski dnevnik, da mu je urednik ugledni talijanski senator, i slično... Mi bismo se mogli zadovoljiti samo pukim činjenicama, odnosno njihovim nabrajanjem, što čini "veliki i ugledni dnevnik" kao i ostale "velike novine".

a) **Ernestina je imala znatne poteškoće, koje liječnici nisu mogli izliječiti**

b) **Čim svećenik počinje moliti, djevojku spopadaju grčevi, pada na pod, pa i u nesvijest.**

c) **Nakon svakog obreda djevojka se na neko vrijeme smiruje.**

d) **Kada svećenik moli i naročito, škropi svetom vodom, javljaju se grčevi za vrijeme samog obreda,** tako da izgleda da će djevojka biti rastrgnuta, a uz to se **svađa na latinskom jeziku,** što je neobjašnjivo za priprostu djevojku.

e) Na svršetku obreda **djevojka pada u nesvijest, a "svi prisutni vide kako se teške crkvene klupe dižu dva metra u zrak, kako se ruše na zemlju, razbijaju uz veliki štropot, i kako se crkvena vrata 'sama od sebe' otvaraju i zatim zatvaraju uz strahovitu**

lupu."

Naveli smo svjedočanstvo Evanđelja o opsjednuću, mišljenje crkvenih otaca u **kulturnim zemljama Europe i Amerike.** U tim najnovijim zbivanjima, pojavljuju se **isti znaci kao kod opsjednuća o kojima govori Evanđelje.** - Opsjednuti se **uzbuđuju u prisutnosti svećenika** i pokazuju neshvatljive izljeve bijesa (opsjednuti u prisutnosti Isusa u Gerasi i sl.) **Pokazuju izvanrednu snagu** (U Evanđelju kidaju okove i lance) - dizanje klupa u crkvi. **Njihovo je znanje neobjašnjivo** (tekstovi sv. Pisma, čime se Sotona služi i napastujući Isusa), dodajemo uz to i **poznavanje jezika** koji opsjednuti nisu učili, pa ćemo dobiti zaokruženu sliku o pojavama, koje nije lako dokazati sa svom sigurnošću za svaki pojedini slučaj, ali ih nije lako niti odbaciti, iskrivljivati, ili tumačiti pomoću nadmudrivanja, u skladu s vlastitim željama.

Tumačenje takovih događaja koji u principu postoje po svjedočenju Biblije, spadaju u nadležnost službene Crkve, ali će i svaki inteligentni čovjek znati respektirati i sud Crkve, i svjedočenje zdrave pameti.

Što se tiče mišljenja da svi slučajevi takove vrste spadaju u nadležnost psihijatrije, moramo upozoriti na činjenicu, kako se takove bolesti teško dijagnosticiraju, da se teško liječe, kao i da liječenje dugo traje. Ne smije nam izmaknuti činjenica, da, naprotiv, **opsjednuti, ako egzorcizam uspije, ozdravljaju u jedan tren** nakon izvršenog obreda, da se bolest obično ne vraća, i da se **žrtve ospjednuća u pravilu ne sjećaju ničega što se zbivalo oko njih u danima njihovih patnji.**

Opsjednuti iz Ilfurta

U stručnim knjigama koje govore o opsjednuću, se često govori o opsjednuću u Ilfurtu, koje se zbilo u drugoj polovici prošlog stoljeća. Za mnoge je to kalsičan primjer toga fenomena, **sa svim oznakama koje spominje rimski obrednik** i činjenicama koje se teško, ili nikako ne mogu tumačiti prirodnim putem.

Radi se o dva dječaka iz njemačkog mjesta Ilfurta, koji su bili opsjednuti kroz četiri godine. Slučaj su temeljito ispitivali i liječnici, i državne vlasti, a dakako i crkvene, koje su slale kroz to vrijeme nekoliko komisija da stvar prouče.

Dječaci su bili iz obitelji **Burner.** Jedan od dječaka zvao se

Teobald i u času opsjednuća bio je star 9 godina, dok je mlađem **Josipu** bilo svega sedam godina. Opsjednuće je počelo nekim vanjskim znakovima: dječaci su se ležeći na leđima, **počeli vrtiti silnom snagom unaokolo. Zgrabili bi stol, stolice i postelju i bacili bi ih silnom snagom iz jednog ugla sobe u drugi. Vikali su i savijali se od silnih grčeva, dok se ne bi iznemogli srušili i legli kao mrtvi.**

Često ih je spopadala neutaživa glad, koju nikako nisu uspjeli utažiti. Trbuh bi im se silno napeo i činilo se da im se u trbuhu valja neka kugla. **Imali su viđenja odvratnih prikaza,** čije su perje čupali i ponašali se kao da ih bacaju prema gledaocima, kojih je bilo svaki dan na stotine, a zapisnik iz Ilfurta tvrdi **da ih je bilo iz svih staleža,** i onih koji nisu bili baš lakovjerni. Događalo bi se da bi koji od dječaka sjedio na stolici, a **najednom bi ga pograbila neka nevidljiva sila i bacila u jedan kut,** dok je u isto vrijeme stolica odletjela u drugi kut. Trpjeli su uz to od strašnih grčeva, koji bi ih tako iscrpili da bi katkada naprosto bjesnili.

Kad bi im se tkogod približio blagoslovljenim predmetima, spopadala bi ih strašna srdžba, koja bi se katkada pretvorila u čudno bjesnilo. **Dječaci nisu nikada spominjali Božjeg imena,** a ako bi ga netko u njihovoj blizini spomenuo, počeli bi drhtati po cijelom tijelu.

Vele da su znakovi opsjednuća počeli **kada su pojeli jabuku, koju im je dala neka babetina koja se bavila vračanjem,** a protjerana je iz svoga rodnog kraja radi sablažnjivog života. (To bi bio jedan od uzroka opsjednuća prema spomenutom egzorcistu o. Bonaventuri - crna magija, vračanje).

Nekada su dječaci ležali mirno po čitave sate, no najednom bi pokazali čudnu srdžbu, pa bi počeli mahati rukama i derati se. **Njihov glas nije bio nimalo sličan dječačkom: bio je dubok, hrapav i jak. Usta su imali zatvorena gotovo uvijek, iako je iz njih dopirao glas.** Često bi vikali po čitave sate: "Rezanci, štrudle, gibanice," što bi jadne roditelje tjeralo upravo u ludilo. Jednom se prilikom dosjetio otac dječaka, pa im reče: "Samo vičite, dečki, još jače na čast Božju." - Odmah su utihnuli.

Stvarnost opsjednuća je prvi otkrio mjesni župnik, svećenik uman i čestita života, Karlo Brey. Uz njega je mnogo pomagao obitelji kroz godine kušnje načelnik Tresch i neki svećenici. Đavoli su na usta dječaka davali najčudnije izjave, koje se ne mogu nikako protumačiti naravnim putem obzirom na dob djece i njihove intelektualne

moći. Jednoga dana je đavao rekao na usta dječaka: "Mnogo nas je." Svećenik ga Martinot upita latinski: "Unde venis?" - "Odakle dolaziš?" "Đavao se okosi na njega: "Tu es diabolus!" - "Ti si vrag." "Ja nisam" odvrati svećenik "ali si ti!" "Da, jesam" reče 'zloduh' i to poglavica nad sedamdeset i jednom legijom."

Sotona i posvećeni predmeti

Kada bi posjetioci stavili pred dječake posvećene (blagoslovljene) predmete: krunice, medaljice, križiće ili svetu vodu, počeli bi se pjeniti i bjesniti. Nekada bi im donijeli jelo u koje bi neopazice stavili blagoslovljene vode. Uvijek bi to otkrili, i pri tom strašno vikali: "Nosite tu svinjariju, to je otrovano." Mjesni načelnik mu je jednog dana donio blagoslovljenu medaljicu bl. Gerarda Majelle, kojega zazivaju u molitvama za opsjednute. Dječak je počeo bjesniti, lice mu se napelo, škripao je zubima i stiskao usnice između kojih se cijedila žuta pjena, što se češće ponavljalo. Okrenuo se i zaurlao: "Tornjaj se, gubi se, prokleti Talijanče!" Dječak njegovih godina, njegova znanja o svecima, iz kršćanske obitelji, takovim riječima, i govorom kao da se obraća živom biću a ne njegovom liku, sve je to neobjašnjivo i sa strane pristojnog ponašanja, i odnosa djece prema posvećenim stvarima.

Ako bi sestra, koja je posluživala Teobalda donijela hranu u kojoj je bila samo kapljica svete vode, tresnuo bi posudu o strop ili zid, a da se posuda ipak ne bi razbila. Kada bi posjetioci ulazeći u kuću pozdravili - **"neka bude ime Gospodnje blagoslovljeno,"** zao duh je iz djece urlao: "Neka ne bude, baš neka ne bude." Koliko se ovakove stvari mogu protumačiti kao psihijatrijski slučaj, pogotovu obzirom na vrijeme u kojem su živjeli, kućno ozračje i njihove godine, nije teško prosuditi.

Sotona neprijatelj svakoga dobra

Kako smo mogli uočiti iz dosadašnjeg sadržaja što Sotonu smeta, pa prema tome što je dobro imati u domu ili uza se: blagoslovljena voda, krunica, medaljice, to ćemo u ovim recima otkriti što zli dusi najviše mrze, i čime se stoga možemo od njih najbolje zaštiti.

Duh koji se iz dječaka javljao strastveno je mrzio vjernike, katolike i svećenike. Svećenike je strastveno mrzio i nazivao ih je

najpogrdnijim imenima, od kojih je bilo najblaže "crnomantijaši". - Kada bi poškropili sobu blagoslovljenom vodom, urlali bi dječaci: "Gubite se bestidnici, opet ste svu sobu zasmrdili tom nečistoćom."

Opaki su zlim dusima dragi

Kao što su zlodusi izražavali mržnju prema dobrim svećenicima, kada bi ušli u sobu puzali bi poput zmije pod krevete, otvoreno tvrdili da mrze i svećenike i vjernike koji pomažu siromasima, **isto su tako pokazivali sklonost prema ljudima lošeg moralnog života.** Jednom uđe dječacima u sobu neki mladić star 24 godine da vidi dječake. Njegov je život bio sve prije nego častan. Kada se približio Teobaldu, jednom od opsjednutih dječaka, digne se ovaj sa postelje i okosi se na mladića vičući: **"Da, da, vrlo dobro, to me vrlo veseli: dobro jesti i piti i loš život provoditi, to će te sigurno odvesti u nebo. Ha, ha!"** Mladić je osramoćen pobjegao. To je još jedan dokaz inteligentnog sarkazma i čudnog znanja o tuđem privatnom životu, kod malog dječaka.

Mržnja na Majku Božju

Teobaldu su u periodu kada nije pokazivao znakove opsjednuća, što je znalo trajati po nekoliko dana, **dali mali kip Majke Božje da se s njim igra. Čim ga je uzeo pao je u smrtnu borbu. Tresnuo je kip o tle takovom silom da se razbio na tisuće komada.** Prisutni svećenik prof. Lacheman ga upita: "Što ti misliš o Majci Božjoj koja ti je satrla glavu?" - Odgovorio je glas iz dječaka: "Šuti o njoj! O njoj me mrzi govoriti!" na to je počeo tako bjesniti i proklinjati da je sestra bolničarka koja je bila uz dječaka, bila izvan sebe od straha.

Gubitak neba

Zao duh je jednom izjavio na usta dječaka: **"O, kako je gore bilo lijepo! Kako sam bio sretan!** Da mi je samo još jednom vidjeti svu onu ljepotu!" - Jednog dana upita ga sestra bolničarka: "Tko si ti?" Odgovor je bio: "Kuća tame!" "Zar ne možeš natrag u nebo?" - "Za mene nema spasa!" "Tko te je bacio iz neba?" - "Mihovil, taj pas sa mačem!" - **"Zašto te Mihovil bacio iz neba?" - "Jer sam htio piti prvi!"** - Svi ti izrazi koji se odnose na teologiju o anđelima, i kraj eventualnog znanja vjeronauka u ovakvoj dikciji i tako izraženim

pojmovima, teško se mogu očekivati od djece.

Muka Gospodinova

Na Veliki petak 1868. godine, čitali su opsjednutima Muku Isusovu, pa kada su spomenuli Maslinsku Goru, đavao je povikao: **"Tebi je uistinu bilo teško, tebe je oblijevao krvavi znoj, da opereš grijehe ljudi!"** - Tvrdio je da je bio prisutan kod razapinjanja i da je poticao ljude da Isusa što više muče. - Još jedan razlog da ovakav dialog ne mogu, ili takav "scenarij" izmisliti mali dječaci.

Govor o paklu

Netko postavi pitanje: **"Kako je u paklu?"** Dobio je odgovor: "Nije dobro!" - Kada je ovaj opet nešto slično upitao, odbrusi mu zloduh: "Šta te briga; dođi k nama pa ćeš vidjeti."
Jednom se Sotona vratio u tijelo dječaka, iz kojega je neko vrijeme izbivao i povikao: "Žedan sam!" - Netko reče: "Ti si duh, ti ne možeš piti, nosi se Sotono u pakao odakle si i došao!" Ovaj je odgovorio: **"Varaš se, ha, ha! Idem po lokalima među pijanice i potičem ih neka samo piju dok se ne opiju. Kada su, naime, ljudi pijani rade za moju stvar. A ja ću im tamo dolje zbiljski platiti. Na pijankama i plesovima ljudi rade za mene, kao i po krčmama i mjestima grijeha. Oni rade za moju časti, i ja im to neću nikada zaboraviti!"**

Pobožnom načelniku jednom reče: **"Kada idete u taj svinjac (crkvu) i tamo blebećete (molite) idete prema nebu, a oni koji za to ne mare, na putu su k nama."** Opaki ljudi, krivovjerci, grešnici bili su zloduhu po volji. Govorio bi na usta djeačka: "To su pametni ljudi. Takvi bi morali biti svi. Ti ljudi uštede mojem gospodaru mnogo brige i odvedu mu mnogo ljudi: dočim mu ta đubrad (katolici) i ti mantijaši (svećenici) čine veliku štetu jer mu grabe mnoge duše!"

Mislim da ne treba posebno isticati, da je to u skladu sa Spasiteljevim riječima: "Koji su činili dobro, ići će u život vječni. Koji su činili zlo, uskrsnuti će na osudu."

Područnog dekana je jednoga dana stašno osramotio, a kad su ga upitali zašto, odgovorio je: **"Ne mogu ga vidjeti, jer se previše moli i sve što ima dijeli sirotinji. Ponizuje se i ide bogatašima moliti za siromahe. Ne trpim ga, zato mi nemoj govoriti o**

njemu." Pobožnog načelnika Trescha je isto tako posebno mrzio, a jednom prilikom je i rekao zašto: **"Ti popovski slugo ništa za mene nisu učinio, a sve daješ Velikoj Ženi i njezinom psiću!"** Sotona je u mržnji govorio o Žalosnoj Majci, koja je držala Isusa u naručju, čiju je sliku imao u kući. I na temelju takovih izjava postaje jasno, da nikakva tumačenja s naravnim uzrocima ovdje ne dolaze u obzir.
- Što se tiče mržnje na dobre vjernike i svećenike, možemo napomenuti da "katekizam za odrasle", donosi kao znak opsjednuća: **bezrazložna mržnja pojedinaca na svećenike, kao i mržnja zlih prama dobrima.** Povijest crkve, kao i svjetska povijest bi imala o tome mnogo reći. Progonstva i mučenja vjernika kroz stoljeća, ubojstva nevine djece i nemoćnih staraca kao i najnemilosrdnija ubojstva svećenika sve do naših dana, koja su premašila po broju sve dosada, najbolji su dokaz, da takva zlodjela ne može sam čovjek niti smisliti niti izvesti.

Viša vlast iz Mülhausena, poslala je liječnika dr. Krafta, koji je po uvjerenju bio krajnji bezvjerac da stvar istaži i prouči. On je smatrao događaje u kući Burnerovih kao izraz ljudske lakovjernosti, rekavši da su to maštanja i bajke. Načinio je slijedeći pokus: **Nalio je dvije čaše vode. U jednu je stavio kapljicu svete vode. Dali su je djeci piti. Teobald je čašu bez svete vode popio na dušak. Josip je čašu sa svetom vodom primaknuo ustima, no već prije nego li je vodu okusio, tresnuo je čašu o zemlju rekavši: "Prokleta svinjarija!"** Tako je i dr. Kraft shvatio da nije riječ o bajkama.

Jednog dana sestra je Damaza zamolila vrtlara Andriju da joj pomogne odvesti Teobalda u bolničku kapelu. **Vrtlar zaveže dječaku oči i povede ga prema crkvi. Dječaka koji se ritao i tulio, zgrabi vrtlar i ponese ga u crkvu. Na crkvenom pragu, upotrijebivši nadljudsku silu, skoči s ramena i pade vrtlaru pod noge, tako da se čovjek srušio i pri tom povukao dječaka u crkvu. Ovaj pade na zemlju kao mrtav.** Andrija i sestra ponesoše ga pred oltar. Tu se odmah osvjestio. Tulio je i derao se: "Gubi se, popovska psino. Van iz toga svinjca." Lice mu je bilo kao u zvijeri. Iz ustiju mu je curila žuta pjena... Kasnije je izjavio da je bijesan što su ga vodili u "svinjac". Kada su ga upitali zar ne zna da su dječaku bile zavezane oči, rekao je: "Zar ne znaš da sve vidim?"

Počeli su po odredbi nadležnog biskupa s egzorcizmom. Teobald je govorio francuski, a na latinska pitanja odgovarao je latinski, premda taj jezik nije nikada učio. Dječaka su postavili na ćilim pred

oltar tako da je gledao u svetohranište. Bio je crven kao da ima tešku vrućicu, Sotona se derao iz dječaka: "Gubi se, crni pope, mantijašu, gubi se odavde!" Na brojne molitve u obredu odgovarao je urlikom: "Van, van iz toga svinjca! Smrdljivci! Ne, neću!" Kada su molili: **Od zasjeda vražjih oslobodi nas Gospodine, počeo je drhtati po cijelom tijelu, dok mu se iz ustiju cijedila žuta pjena.**

Slijedeći dan, egzorcista je uzeo sliku Majke Božje i rekao: **"U ime Preblažene Djevice Marije, koja je tebi, paklena zmijo, satrla glavu, zaklinjem te da napustiš tog dječaka i da se nosiš u pakleni bezdan." Đavao je strašno zatulio, stresao dječaka, podignuo ga i nemilosrdno lupio njime o tlo.** Izjavio je **"Sada moram otići" i napustio dječaka.** Nakon zahvalnice odnijeli su dječaka u crkveno sklonište, gdje se osvjestio nakon jednog sata. Roditelji koji su strašno trpili kroz četiri godine, plakali su od sreće. Odveli su Teobalda kući, gdje je bio još opsjednut đavlom njegov brat Josip. Videći brata kako se čudno ponaša, upitao je Teobald: "Mama, zar je Josip poludio?" Nije bio svjestan da je u tom istom stanju i on proživio četiri duge godine. Nakon nekoliko dana i iz Josipa su nakon izvršenog egzorcizma izašli zlodusi.

U Ilfurtu zahvalni vjernici podigoše na čast Gospi spomenik visok deset metara, zajedno sa svojim župnikom Breyem. Na njemu su uklesane riječi: "Vječna uspomena na oslobođenje opsjednutih Teobalda i Josipa Burnera, koji su bili oslobođeni po zagovoru Preblažene Djevice Marije u godini Gospodnjoj 1869. Spis, čiji smo kraći izvadak donijeli, završava pitanjem, zašto je to Bog dopustio. Odgovor je u Ivanovom Evanđelju, "gdje se iznosi kako je Isus izliječio slijepca od rođenja. Prisutni su upitali: **"Rabbi, tko je sagriješio on ili njegovi roditelji da je slijep?" Isus odogovori: "Nije sagriješio ni on ni njegovi roditelji već (je rođen slijep) da bi se na njemu očitovala Božja djela!"** (Iv 9,2-4).

Zlodusi su duhovna, prema tome nevidljiva bića. Njihovo postojanje nije ni najmanje ugodna stvarnost, pa je uvijek postojala težnja da se zaniječe sama ezgistencija đavla. Kako već spomenusmo, Pavao VI. u posebnoj propovijedi o prisutnosti đavla u svijetu, govori o žalosnoj činjenici da je Sotoni uspjelo da se danas kamuflira u svijetu, i da ljudi dovedu u pitanje njegovo postojanje. O tome izvanredno duhovito piše **C. S. Lewis,** engleski pisac za kojega vele da je "jedan od najuspješnijih literarnih najvestitelja kršćanstva u

našem stoljeću." Među brojnim knjigama, napisao je duhovitu knjižicu **"Pisma starijeg đavla mlađem",** u kojoj iznosi izvanredna zapažanja o duhovnim kretanjima danas, kao i o kardinalnim pogreškama pripadnika današnjeg kršćanstva, s kojima manipulira đavao da ih udalji od Boga. U knjizi, donosi pismene savjete starog (umirovljenog) đavla, koji poučava svojeg mladog sudruga kako će uspjeti da čovjeka zavede. Istina je o Bogu previše očita, da bi vrijedilo nju napadati, savjetuje on. Treba ići zaobilaznim putem. Jedan od tih je generalno pravilo: **"Probudi u čovjeku korisno ljudsko svojstvo - odbojnost i zanemarivanje najočevidnijih stavari."**

O tome govori ne samo papa Pavao VI., nego vrlo ozbiljni duhovni pisci - naime kada se radi o postojanju i dobrih i zlih duhova, te kako se danas o đavlu i paklu vrlo malo piše. - Iako je to uključeno u jednoj od glavnih kršćanskih istina. Rekli bismo jezikom đavla iz knjige: "Zanemarivanje i odbojnost prema najočevidnijim činjenicama." Stari, iskusni vrag ovako savjetuje mladog zavodnika: **"Vrhovni komandant (Sotona), odlučio je da je naša sadašnja taktika držati se sakrivenima... Činjenica je da su "vragovi" u predodžbi modernih ljudi smješne figure, a to će ti biti vrlo korisno. Probudi li se u srcu tvojega pacijenta (osobe o kojoj vrag vodi posebnu brigu) probudi li se u njemu i najtiši glas o vražjem postojanju pokaži mu tada u duhu sliku (smiješnu) nekog odjevenog u usko, tijesno, crveno odijelo. Uvjeri ga o tome, budući da ne može vjerovati u to (smiješno naslikano) biće, ne može jednostavno vjerovati niti u tvoje (vražje) postojanje."**

Zanimljivi podaci raznih anketa to i potvrđuju. U USA vjeruje preko 90 posto ljudi u Boga, u pakao - 56 posto. (Katolici prema novijim podacima - blizu 90 posto). U jednoj bogatoj europskoj zemlji s visokim postotkom vjernika, kako to ističe pisac novijeg vremena, kruži "teološka" floskula: Pakao postoji, ali je prazan.

Radi takovih pojava, kao i prastarih isprika vjernika nižeg duhvnog standarda koji svoje ozbiljne grijehe, koje ne nastoje uopće popraviti, ispričavaju ljudskom slabosti i bezuvjetnim Božjim milosrđem, nema nitko pravo da prešućuje i ovu istinu o đavlu, odnosno o paklu, koja nikoga ne raduje, ali svakome nešto govori. Pojave opsjednuća su dokaz o duhovnom svijetu, duhovnim bićima koja su zla, jer to očituju svojim opakim pristupom čovjeku; ona su, kako reče egzorcista i dokaz da postoji Bog, jer u duhovnim zbivanjima

ne dominira princip Zla nego Dobra. Zato će ta istina uznemiriti samo one koji bježe od prave istine, koji ne žive u pravom čudoređu, ili žele "odskočiti" vlastitim intelektualnim ekshibicijama.

To bi bio smisao opaske: Da se na njima očituju Božja djela. Pokolebanom, iznevjerenom s mnogih razloga, bogatstvom i užicima obezglavljenom modernom čovjeku su ovakva zbivanja potrebna, jer on želi da sve "eksperimentalno doživi i dokaže".

Stoga je toliko prostora posvećeno temi, koja se ionako nalazi na stranicama svjetske štampe, koja, kako vele i materijalistički nastrojeni komentatori, bez ikakove skepse piše o tome.

SPIRITIZAM

Uz opsjednuće, spiritizam je fenomen o kojem se već desecima godina mnogo piše, a koji zadire također na područje događaja, koji ljude, čak i kroz vjekove unatrag, na neki način povezuje s duhovnim, nematerijalnim bićima. Sama riječ spiritizam (latinski: spiritus = duh) govori o toj pojavi. Poznati sveučilišni profesor na teološkom fakultetu u Zagrebu, **dr. Stjepan Bakšić,** napisao je knjigu "Bog Stvoritelj". Knjiga ima preko šesto stranica a sam naziv govori o čemu se radi. Pišući o stvaranju vidljivog i nevidljivog svijeta, učeni je teolog posvetio, punih 300 stranica samo stvaranju nevidljvog svijeta.

U tom traktatu o anđelima, piše na punih 120 stranica o zlim dusima: o njihovom padu, kazni, okorjelosti, o odnosu đavola prema grešnicima. Isto tako veoma opširno raspravlja o **đavolskom napastovanju, o magiji ili vračanju pomoću zlih sila, te napokon o opsjednuću i spiritizmu.**

Pojavi spiritizma poklanja pedesetak stranica, što nije malo obzirom na opseg i sadržaj knjige. Njegova je definicija spiritizma:

"Spiritizam je dozivanje duša pokojnika ili njegovih duhova, naročito s tim ciljem, da se njihovom pomoću ili saznaju tajne stvari, ili proizvedu čudesne." (Dr. S. Bakšić: "Bog Stvoritelj"). Svakako da treba odmah na početku istaknuti, jer je to ključni problem, da se sa stanovišta crkve ne smije tvrditi kako se kod spiritističkih pojava javljaju dusi naših pokojnika, nego duhovna bića koja u svim manifestacijama svoje prisutnosti očituju svoju zloću.

Izlaganje prof. Bakšića, uzeti ćemo kao okosnicu cijelom izlaganju o temi o kojoj se skoro stopedeset godina mnogo piše i iznose najsuprotnija mišljenja i zaključci.

O spiritizmu, zazivanju duhova govori se u Bibliji, gdje čitamo: "Neka se kod tebe ne nađe nitko tko bi kroz oganj gonio svoga sina ili svoju kćer; tko bi se bavio gatanjem, čaranjem, vračanjem i čarobnjaštvom; nitko tko bi bajao, **zazivao duhove i duše predaka ili se obraćao na pokojnike!"** (Pnz 18,1:12).

Tu opomenu upućuje Mojsije Izraelcima, koji su to sve mogli naučiti od okolnih poganskih naroda s kojima su dolazili u doticaj trgovinom, ženidbom ili na bilo koji drugi način. Kod svih je, naime, starih naroda postojao kult predaka. Taj **kult pokojnika** je postojao na neki način već u prethistoriji. Negdje su to vršili šamani, u Kini je bilo naglašeno štovanje predaka, u Indiji umijeće Yoga i fakira, kod Kaldejaca astrologija, a kod Egipćana je to pripadalo religiji.

Zazivanje duhova spominju i Homer, kao i **Virgilije i Ciceron.** Takovim su se poslovima bavili **čarobnjaci Australije, Afrike i Indije,** a **kod starih Kelta u Galiji i Engleskoj, svećenici, druidi** (S. Bakšić).

U Bibliji je govor o kralju **Šaulu koji je pozvao preko vračare u Endoru duh proroka Samuela.** Da li je prikaza zaista bila duh pokojnog proroka ili se radilo o spiritističkoj prijevari, ne možemo zaključiti, ali da je jasno i po sv. Pismu, da je **zazivanje mrtvaca vrlo staro** - zaključuje naš teolog.

Suvremeni spiritizam, koji se i kod nas prakticirao po našim selima u slavonskoj Posavini i to barem od početka stoljeća, zahvaća sve više u svijetu i kod nas, naročito po gradovima, skupine onih koji su izgubili pravi kontakt sa svojim vjerskim zajednicama. O tome bi znali mnogošta reći svećenici, koji žive u tim sredinama.

Prije kraćeg vremena, u jednom gradu uz more, doletjela su djeca iz šestog razreda i uzbuđeni pripovijedali svojem vjeroučitelju: "Pozvali smo Napoleona, stol se je digao, a mi smo pobjegli." U tom istom mjestu, doveli su svećeniku dvojicu mladića koji su se bavili spiritizmom. Pokazivali su takove znakove poremećenosti, da su podsjećali na neke pojave kod opsjednuća. Na nekim misijama otac je doveo sina koji se ne može nikako smiriti nakon prisustvovanja spiritističkoj seansi. Mladi trgovac koji je vozio misionara kući, pričao je kako je nedavno prisustvovao jednoj takvoj sjednici, i doživio takve stvari da mu se pri pomisli na to koža ježi. Zaključio

je uzbuđen: Nikada više!

Ako to nisu argumenti za stvarnost samih fenomena, očiti su dokaz kako se spiritizam svuda širi u našim danima, pa tu činjenicu moraju imati u vidu i vjernici i svećenici svaki u svojoj sredini.

Prof. Bakšić tumači ovu pojavu: **"Današnja velika proširenost spiritizma i u kršćanskim krajevima imade izvor s jedne strane u potpunoj nemoći materijalističkog naziranja na svijet za rješavanje problema čovječjeg života, a s druge strane u odvraćanju od Crkve, koja jedina istinski osvjetljuje odnos čovjeka prema prekogrobnom životu."** - Mogli bismo dodati da ima dosta, najviše kod mladih izvjedljivosti, neozbiljnih želja da saznaju tajne, a kod drugih slojeva, želja da uspostave kontakt s voljenim osobama koje su smrću izgubili.

Spiritizam je doživo svoj svjetski zamah, pojavom duhova u obitleji Fox u Hydesville-u u USA oko polovice prošlog sotljeća (1848.g.). O istinitosti ili prijevari, potpunoj ili djelomičnoj kod spiritističkih pojava, mnogo se raspravljalo zadnjih nekoliko godina, a to se i danas događa. Iza tog vremena nicale su po cijelom svijetu spiritističke zajednice sa svojim časopisima u Europi i Sjevernoj Americi, te ubrzo u Engleskoj. I kod nas je spiritistički pokret imao svoje sljedbenike, čak i svoj časopis "Novo sunce", pa se u njegovom nastavljanju vuklo povremeno izdavanje takovih listića sve do 1935. god.

Pirvatnih i neorganiziranih spritističkih sastanaka bilo je po mnogim mjestima, čak i među priprostim ljudima po selima.

Što treba misliti o spiritizmu?

1) **Apsolutni protivnici spiritizma koji kažu da su svi tobožnji spiritistički fenomeni varka.** Iznosi mišljenje mnogih koji su se bavili spiritizmom, otkrili mnoge varke i zaključili da je sve obmana.

2) **Kako god ima mnogo spiritističkih varki,** tako da je u istraživanju u svakoj zgodi potreban krajnji oprez, **ipak se ne može zanijekati opstojonost spiritističkih fenomena. Razlog je ove tvrdnje taj, što se opstojnost spiritističkih pojava postoje dokazi i svjedočanstva najkritičnijih i najvjerodostojnijih ljudi. Evo nekih:**

Charles Richer, profesor fiziologije na pariškom sveučilištu.

Nosilac je Nobelove nagrade za naučne radove na polju medicine. On piše na temelju proučavanja spiritističkih seansa (sjednica) ovo: **"Potpunim pravom je fizičar Oliver Lodge primjetio da nije potreban zanos za spiritizmom, pa da čovjek dođe do zaključka da uistinu ima spiritističkih činjenica."** Mogli bismo reći liječnik, koji se bavi tajnama ljudskog tijela, razmatra o netjelesnim pojavama. To je činio godinama, o čemu je i naš tisak pisao.

Oliver Lodge, fizičar koji je godinama radio na raznim područjima fizike i bio sveučilišni profesor. Mogli bismo i za njega reći: fizičar, proučava godinama metafizičke (nadnaravne) pojave.

Maeterlinck, pisac književnih i filozofskih djela. Enciklopedija govori o ovo trojici, a za posljednjega veli da je sve više bio sklon duhovnosti u svojem životu. On se izjašnjava što misli o spiritizmu: **"Kako god je velik udio prijevara, to ipak ostaje tako znatan broj strogo kontroliranih činjenica, da ih čovjek mora ili dopustiti, ili se odreći svake ljudske sigurnosti.**

Dr. Malfatti profesor medicinske kemije na sveučilištu u Innsbrucku u svojoj biološkoj studiji "Ljudske duše i okultizam", kaže: **"Najjednostavnije je rješenje spiritističkih pojava njihovo nijekanje, ili tumačenje da je to prijevara ili sljeparija. Tko to još danas čini, mora mu pripasti naslov neznalice".** I taj je profesor kemije, sigurno znao razlikovati kemijske procese od pojava duhovnog karaktera.

Dr. Hyslop, profesor filozofije iz USA, koji se cijeli život, uz ostalo bavio spiritističkim fenomenom, veli da onaj koji niječe opstojnost duhovnih bića i istinitost spiritističkih fenomeana, ili je kukavica ili neznalica."

U vezi s takovim tvrdnjama, nastojati ćemo malo opširnije obraditi spiritističke pojave. Ako ne iz drugoga razloga, a to onda barem zbog toga što poprimaju sve ozbiljnije razmjere, a nauka i Crkva, označuju ih kao pogibeljne po zdravlje i vjeru onih koji se njima bave. Od cijelog niza mlađih i starijih svećenika sam čuo da nemaju o tome nikakovih podataka, pa neka ovih par skromnih stranica bude barem neka informacija o rečenom predmetu.

Prof. Bakšić navodi u svojoj knjizi spiritističke seanse, na kojima je učestvovao cijeli niz **sveučilišnih profesora, učenjaka, liječnika** i drugih osoba, od koji **ogromna većina priznaje istinitost pojava, koje su se pred njima zbile za vrijeme tih sjednica.** Spominju se i

neke pojave koje su sve i prisutni mogli promatrati:

Gusle koje su stajale na stolu počele su snažno udarati tako da su se razbile, harmonika je sama svirala. Samo na jednoj od tih sjednica bilo je prisutno 19 liječnika i 23 sveučilišna profesora. Na koncu seanse svi su se stolovi u prostoriji prevrnuli.

Prof. Bakšić naglašava da su te pojave ispitivali učenjaci, profesori sa raznih sveučilišta, i ljudi koji su svoja imena ostavili u novijoj nauci kao znak njihove ozbiljne djelatnosti.

Sir William Crookes poznati fizičar i kemičar. Otkrio je kemijski elemenat talij, konstruirao cijev za sagorjevanje plinova, koja je dobila po njemu ime (Crookesova cijev), kroz nekoliko je godina vršio mnogo pokusa u vezi sa spiritizmom i dao izjavu: **"Nužno se ukazala jedna nova sila, koja na još nama nepoznat način stoji u vezi s ljudskim organizmom."** Već samo ime nauke kojoj je pripadao: fizika, odnosno kemija, govori o njegovom bavljenju s materijalnim stvarima koje su itekako opipljive. Ne krije da je otkrio jednu silu, koju ne pozna ni fizika ni kemija. Nije ju identificirao, ali ju je utvrdio brojnim pokusima, ne kao znatiželjni i lakovjerni promatrač, nego kao učenjak.

Sir Francis Galton, koji je za svoj zaslužni rad dobio plemićku titulu (sir) kao i Crookes, osvrće se na Crookesovu tvrdnju slijedećim zapažanjem: **"Crookes je, u to sam sasvim siguran, u svom postupku skroz na skroz znanstven. Uvjeren sam da se kod tih stvari ne radi o izmišljotinama."**

August de Morgan, koga zovu glasoviti matematičar i logičar napisao je knjigu **"Od materije do duha".** U toj knjizi piše: **"Potpuno sam uvjeren da sam tzv. spiritualne pojave (duhovne pojave) vidio i čuo ih na način koji isključuje svako nepovjerenje - stvari, koje neće nijedno razborito biće protumačiti kao prijevaru, slučaj ili zabludu.**

Već spomenuti nobelovac **Charles Richet** je s jednim medijem (posrednik kod zazivanaj duhova) proveo na oko 200 spiritističkih seansa. On piše u svojoj knjizi "Trideset godina psihičkog istraživanja": **"Sve kada na svijetu ne bi postojao ni jedan medij osim onoga s kojim sam vršio pokuse, njezine bi manifestacije bile dovoljne da se znanstveno dokaže pojava telekineze (donošenje predmeta iz daleka) i pojave ektoplazmičkih oblika (pojavljivanje vidljivih oblika izmaglice koja navire na usta medija, pa poprima oblike određenih ljudskih bića, što svi mogu vidjeti**

tokom seanse): Kada se sjetim svih onih mjera osiguranja što smo ih poduzeli ne samo jednom, već dvadeset puta, stotinu puta, a vjerojanto i tisuću puta - upravo je nezamislivo da nas je medij u svim tim prilikama zavarao." - On tu spominje prevare nekih poznatih medija, ali istraživači kao profesor Richer, Lombroso, Flamarion, te Oliver Lodge tvrde da su to rijetke "nezgode", a da su se na spiritističkim sjednicama pojavljivale nepoznate, neobične sile. Iz tog izvještaja velikog učenjaka spominju se zaštitne mjere, mjere krajnjeg opreza, koje su se sastojale u nadziranju medija, prostorije u kojoj su bile održavane sjednice, te mnogo drugih detalja, koji se u stručnim djelima i navode. **Ne radi se, dakle o običnim ili čak sklonim spiritizmu promatračima, nego o učenim ljudima, koji su postupali sa svim znanstvenim oprezom.**

U nastavku se tvrdi kako su istraživači iz četiri naroda izvjestili o ispitivanjima spiritističkih pojava, a da **mnoštvo tih pismenih izvještaja pretstavljaju "pravu malu biblioteku".** - Vjerojatno ta čitava biblioteka koja je nastala od znanstvenih izvještaja - ne može se temeljiti - ni na čemu.

Dr. Gustav Geley je ispitivao te fenomene u svojem **"Međunarodnom institutu za nadnaravne pojave" a različitim istraživanjem je prisustvovalo oko 150 osoba, među kojima kako veli, "brojni učenjaci".**

Dr. Schrenck-Notzing je također vršio mnogobrojne pokuse, za vrijeme koji su se osim ostaloga, dešavale neobjašnjive pojave lebdenja u zraku. Tim je pokusima prisustvovao u svijetu pozanti pisac Tomas Mann, koji s uzbuđenjem izjavljuje: "Neka me grom ubije, ako lažem". Misleći na ono sve što je vidio.

U nekim novijim istraživanjima koje je vršio dr. Eisembud, videći predmete koji se pokreću, daje odlučnu izjavu: **"Za sve one koji ne dopuštaju da ih tješe filozofske apstrakcije, preostaje problem, kako duh može pokrenuti jednu jedinu molekulu..."**

Ovaj dio prikaza obzirom na vjerodostojnost spiritističkih fenomena, završavamo konstatacijom **profesora dr. S. Bakšića,** s kojim se, vidjesmo, slažu mnogi istraživaći spiritizma: **"Sve spiritističke pojave ne mogu se protumačiti naravnim silama, nego često treba dopustiti utjecaj duhova."** Kako se pak po sudu Crkve radi samo o pojavi zlih duhova, radi skroz na skroz negativnih učinaka spiritiziranja, moramo nastojati doći, koliko je to moguće, do nekih

solidnih zaključaka. To više što Crkva najstrože zabranjuje prisustvovanje spiritističkim seansama.

Spiritistički fenomeni: Micanje stola, aport ili telekineza, levitacija, telepatija i materijalizacija.

Micanje stola

Radi se o pojavi kod spiritističkih seansa kod koje svi prisutni vide dizanje stola u zrak. To ne niječu ni materijalisti. Micanje stola se po nekima može protumačiti doticanjem ruku koje prisutni prakticiraju na takovim sastancima. Po dogovoru prisutnih stol može udarcima dati odgovor na postavljena pitanja. Ako netko zna točan odgovor od prisutnih, tada može, navodno, na neki način utjecati - nesvjesno na kretanja stola i točni odgovor. **No ako nitko od prisutnih ne zna odgovor na postavljeno pitanje, onda je to strogo okultna i to telepatijska pojava. To bi već spadalo u područje spiritističkog fenomena.**

Dešava se i da se stol giba, a da na njemu nitko ne drži ruke. I tada se radi o okultnoj pojavi telepatije.

Telepatija

Sastoji se u osjećaju ili zapažanju iz daljine. Neki i tu pojavu prenose na područje parapsihologije, no prof. Bakšić ju naziva **okultnim fenomenom koji je čest u spiritizmu.** Ne misli on sam tako. Među telepatske pojave koje se zbivaju na seansama spominje se **saopćavanje izdaleka misli i osjećaja, zatim automatsko pisanje gdje se saopćavaju nepoznate stvari, u ksenoglosiji ili sposobnosti govora stranih jezika koje čovjek inače ne zna, te u "jasnom gledanju" koje se sastoji u zamjećivanju skrivenih događaja prošlosti, sadašnjosti ili budućnosti.**

Engleski obraćenik **Raupert,** koji je bio najprije uvjereni spiritista, a onda se obratio, **tvrdi ako se ti svi fenomeni tumače samo prirodnim putem, tada se mora ljudskoj duši pridodati upravo nevjerojatna mnogostruka sposobnost.** Ipak, veoma mnogi duhovni radnici koji se godinama kreću među ljudima s kojima su povezani na području duhovnog života, i koji žive prirodnim i koliko-toliko kršćanskim životom, ne otkrivaju kroz cijeli život ama baš ništa od takovih pranormalnih, parapsiholoških ili sličnih događaja. Čovjek bi možda smio zaključiti da je to većina u urbanim područjima, gdje je raskršćanjenje više ili manje prisutno, gdje se ne živi sakramentalnim životom, a brojne su prilike za razne pojave koje su daleko od kršćanskog morala, pa su i tajanstveni utjecaji nerazjašnjenih fenomena, možda baš utjecaji nevidljivih, po učincima zlih uzročnika. Na kraju, danas moderna medicina, posebno psihologija i psihijatrija sve pojave različitih nemira, **pripisuju s C.G. Jungon na čelu, "ostavljanju ili napuštanju vrijednota koje im pruža vjera, kao i nemogućnost ozdravljenja, dok se tim vrednotama ne vrate.** Ako to vrijedi za obične, **"klasične" psihijatrijske slučajeve, što reći za te izvanredne, paranormalne ili srodne pojave.** Dakako da su to stvari koje se ne mogu riješiti nikakovim simplificiranjem problema - najbolji su dokaz tome potpuno oprečna mišljenja o toj stvari, no isto je tako sigurno da se ne može mnoštvom naučno nedokazanih teorija isključiti mogućnost nadnaravnih pojava.

O tome kaže već spominjani Raupert, kada tvrdi kao pozvani stručnjak da su u najvećem dijelu uzročnici spiritističkih pojava duhovna bića. Opet i opet ponavljamo: ne dobra, nego zla, jer mnoštvo zala izvire iz kontaktiranja s njima.

Kao i kod tumačenja pojave opsjednutosti, tako i ovdje **postoje dvije krajnosti. Ili svaki slučaj demonizirati,** gledati u svemu đavolske prste, ili pak **sve tumačiti parapsihologijom, ili psihijatrijskim slučajevima**. Jedan noviji pisac spominje jedno i drugo. Kao primjer slijedeće - 66 posto teologa, u naše vrijeme smatra da đavao može izazvati simptome "Psihijatrijske bolesti" (u svrhu zavaravanja - op), dok 60 posto teologa misli da su znakovi opsjednuća: govor stranim jezicima, izvanredna fizička snaga i znanje o sakrivenim stvarima, zaista znakovi opsjednuća, a da se ne mogu protumačiti parapsihološki. (Ante Kusić "O parapsihologiji i smrti"). Isti pisac zaključuje realistički što se tiče pojave opsjednuća, da pitanje "ostaje otvoreno". Kako su iste pojave: **posebna snaga, otkrivanje sakrivenih stvari, ksenoglosija - govor stranim jezicima popratne pojave i kod spiritizma, i tu se može, u najmanju ruku donijeti isti zaključak. Bezuvjetno s pozivom na oprez, jer i danas, kada je medicina toliko napredovala, posebno psihijatrija, postoji ozbiljno uvjerenje u mogućnost utjecaja spiritualnih, duhovnih bića.**

Aport ili telekinezija

Pojava se sastoji u tome da se pojavljuju donešeni nevidljivim rukama razni predmeti iz velike daljine.

Radi veće jasnoće donosimo jedan primjer aporta, koji se desio na seansi o kojoj izvještava Oliver Lodge već spomenuti fizičar. Kada je na seansi medij pao u trans, upita Lodgea: **"Prijatelju, hoćete li da vam donesem vaše cigare?"** - Bio ih je naime zaboravio kod kuće. - **Nakon pristanka pale su u tili čas dvije cigare na stol. Taj se aport (donošenje iz daljine), desio na udaljenosti od pedeset kilometara. Sutradan, kada se je vratio kući, našao je vrata svoje sobe dobro zaključana, a dvije su cigarete iz njegove kutije nedostajale. On dodaje, da su u spiritističkoj literaturi "bezbrojni izvještaji te vrste".** Ako je siguran samo jedan ili drugi, i to bi već bilo dovoljno.

Da je aport, donošenje predmeta izdaleka stvarnost, govori i činjenica da se ta pojava dešava i izvan spiritističkih sjednica. Spominje pojavu duha u mjestu Wolfsgrabenu, gdje su **predmeti u kući lebdjeli i mijenjali mjesto, svi osim čaše s blagoslovljenom vodom.** - To navodi prof. Bakšić iz provjerenih izvora. Spominje i doživljaj novinara, koji je došao s mnogima u tu kuću da se informira, i kako je najednom opazio kako mu je nestala olovka kojom je do toga časa pravio bilješke. Pretražio je sve džepove i okolinu, no nije ništa našao. Sutradan, kada se je vratio u svoj stan, našao je olovku proturenu kroz držak od budilice.

Profesor Bakšić spominje i doživljaje s jedne župe, gdje mu je kolega iznio najčudnija zbivanja iz župskog doma. Među ostalim, kako je izbacio kroz prozor neki stari žarač, koji se u hipu našao na stolu. Dakle, prenošenje ili donošenje predmeta preko nevidljive sile bez poziva, ili na traženje prisutnih preko medija, je "u bezbroj slučajeva dokazano". Navedimo još jednu pojavu koja je najnevjerojatnija, a to je materijalizacija.

Materijalizacija

Pojava materijalizacije je posebno značajna kod spiritizma. **Pod njom se razumjeva pojavljivanje raznih prikaza, koje dolaze iz medija - čovjeka, naročito iz usta i nosa; bezoblična, magličasta masa izlazi iz čovjeka i poprima malo po malo oblik ljudskog tijela."** (Dr. Maksimilijan Lah: "Bog stvara tvarni i duhovni svijet").

Raupert donosi u jednoj knjizi **fotografije materijaliziranih duhova (o čemu govori i fizičar Ch. Richet) i mnoštvo utvrđenih činjenica materijalizacije. Pisac dr. Lah** veli: **"Ne može se poricati da bi se duhovi u ljudskom obliku mogli pojaviti u spiritističkim eksperimentima."** - i ta se pojava manje negira, jer je vidljiva, a više **nastoji protumačiti naravnim načinom, ali je to tumačenje vrlo zamršeno (i nesigurno) i mnogi mu se protive"** - veli dr. Lah. Jedan veoma uvjerljiv i zastrašujući primjer materijalizacije, donosimo na kraju izlaganja, kada se bude govorilo o karakteru bića koja se javljuju.

Identitet duhovnih bića koja se javljaju na seansama spiritista

Kada je utvrđena činjenica da se na spritističkim seansama zaista javljaju duhovna bića, tada su se i uvjereni spiritisti, i oni koji su znanstveno nastojali ispitati spiritizam, dali svim snagama na posao da ispitaju tko su ta bića koja pokazuju inteligenciju i snagu; dali su to zaista duše pokojnika ili neka druga bića.

Profesor Bakšić piše o istraživanju Rauperta, jednog od najpoznatijih svjetskih stručnjaka u pitanjima spiritizma. Raupert o tome svjedoči i iznosi primjer nekog pokojnika iz Londona, koji je pripadao krugu njegovih prijatelja, i koji se je nakon svoje smrti na njihovim seansama redovno javljao. Za vrijeme seanse u po dana čula se glazba iz zatvorenog glasovira, neka nevidljiva sila je stol prevrnula i razbila, itd. Jedne večeri se opet javio taj njihov pokojni prijatelj, ljubezno sve pozdravio i razgovarao sa prisutnima o svojim doživljajima, bolesti i smrti, što su svi upoznali kao istinu, jer su ga dugo poznavali. Na sva pitanja koja su mu postavljali da vide je li to zaista on, odgovarao je brzo, kratko i ispravno. Tada ga je Raupert zamolio da svaku večer sam, bez upita, dade svoje osobnosti, tj. nešto iz svojega života, što će svi moći upoznati kao istinu.

Jedne večeri, piše Raupert, naš znanac koji se javljao, rekao je nešto što nikako nije pripadalo njegovom životu. Postavio sam isto pitanje na drugi način ali sam dobio isti (krivi) odgovor i upozorio duha da to nije istina. Na to je uslijedila duga šutnja sa strane duhovnog lica i prisutnih. Digoh se i svečanim glasom upitah: "Ja te sada pitam u ime Božje, jesi li ti uistinu onaj za koga se izdaješ?" Slijedio je posprdni (podrugljivi) odgovor: "Nijesam!" ja sam nastavio: "Sada te pitam u ime Božje" (zaklinjanje), "gdje si uzeo

inforamcije kroz koje ti je bilo omogućeno da izvedeš veliku prijevaru?" Podrugljivi odgovor je glasio: "Iz vaših glupih misaonih ormara. Vi tu sjedite kao lude u pasivnom stanju, u kojem ja vaše misaone slike gotovo tako točno mogu pročitati kao vi jednu stranicu vašeg Novog Zavjeta!"

Može li duh stvarno tako čitati misli kako se hvali, ili je to još jedna od njegovih laži, to je pitanje, ali je svjedočanstvo i Biblije (zmija lukavija od svih zvijeri), i crkvenih otaca i duhovnih pisaca svih vremena, da je đavao pali, ali inteligentni duh, koji svojim sposobnostima nadmašuje čovjeka i lako ga zavede, ako se s njime upušta. Ovdje bi se mogla lijepo primjeniti jednostavna narodna riječ: "Tko s vragom tikve sadi, o glavu mu se lupaju."

Spiritista dr. Funk, dakle ne učenjak koji ispituje, nego uvjereni spiritista, kazuje da je godinama "razgovarao" sa svojom pokojnom ženom, ali da se na kraju strašno razočarao, videći da je prevaren, iako mu je duh govorio o najtajanstvenijim stvarima iz njihova života.

Aksakov, također stari spiritista, jedan od prvaka pokreta, veli da **dusi spritizma često rukom djece pišu najveće besramnosti, kletve, bogohulne riječi itd.** Pripovjeda primjer jednog anglikanskog pastora u Eynshammu, koji mu je priznao da je duh njegove žene, umrle prije nekog vremena, pisao rukom njegove djece neko vrijeme. Iz toga je crpio veliku utjehu, a mnogi su ga detalji uvjerili da se zaista radi o duhu njegove žene. No, nakon stanovitog vremena, desilo se slijedeće: **duh je na početku uvijek pisao pobožna mjesta iz sv. Pisma, a onda najstrašnije psovke protiv Boga i najveće besramnosti, tako da je uvidio da mu se zao duh rugao kroz cijelo vrijeme.**

Aksakov pripovijeda o svojem prijatelju, koji mu je pričao kako saobraća sa pokojnom ženom, čiji je duh pisao rukom njegove dvanaestogodišnje kćeri. **Služio se mnogim tajnama, koje su bile samo njemu i ženi poznate, iz njihova prijašnjeg života.** No ubrzo je uvidio da tu ima mnogo laži. Kada je začuđen to rekao nepoznatom duhu, **ovaj ga preplaši obasuvši ga najsramnijim uvredama, i to je sve pisano rukom djevojčice, koja takovih stvari nije niti čula, pa ih nije mogla sama niti napisati.**

Toliko spominjani **Raupert,** dugogodišnji oduševljeni spiritista, uvjerio se također u lažna prikazivanja duhova, obratio se i ušao u katoličku Crkvu. Mnogo je pisao protiv spiritističkih zavođenja, te je od **dva pape za redom primio za to najviša priznanja.** U crkvu ga

je uveo učeni i pobožni kadinal Vaughan od Westminstera. Na molbu nadbiskupa, držao je predavanja o spiritizmu bogoslovima i svećenicima. Iza kardinalove smrti, njegov je bivši tajnik prisustvovao jednoj spiritističkoj sjednici (što je inače najstrože zabranjeno). Za vrijeme te seanse, ukazao se materijaliziran lik kardinala, koji mu je prišao i šapnuo: "Ono što sam u zemnom životu naučio nije istina. Recite to svakom, jer sam ja to upoznao kada sam upao u ovaj svijet gdje živim". Iza toga je figure nestalo. Na mladog je svećenika taj događaj ostavio užasan utisak. Zato je pošao na još jedan sastanak i ponio kardinalovu kapicu. Navodni duh kardinala je opet došao, pružio ruku prema svojem tajniku, i izvukao iz džepa svoju kapicu, uz riječi da je to njegovo. Stavio je kapicu na glavu, a kada se fantom rasplinuo, kapica je pala na zemlju. Da bude siguran u osobu koja mu se javila, pitao je duha za neke stvari koje su znali samo njih dovjica i vojvoda od Norfolka, ugledni engleski pair, koji je bio vođa engleskih katolika. Duh mu je dao takove odgovore, da se svećenik uvjerio da je to zaista pokojni kardinal, istupio je iz katoličke Crkve i počeo se baviti spiritizmom. Tek kasnije, nastojanjem učenog Rauperta, uvjerio se da je to lažna prikaza i vratio se natrag u katoličku Crkvu." Podvlačim da je to izvještaj jednog teologa, a da se u tom događaju spominje nekoliko imena koja su bila mnogima poznata.

Francuski spiritista **Anathole Barth** piše: **"Moramo one koji se bave spiritizmom neprestano opominjati da budu vrlo na oprezu glede toga što ove osobe koje se javljaju priopćuju. Jer često im je to najdraže da nas utvrde u našim zabludama, ili kada smo u dvojbi da nas upravljaju na krivi put. Treba, dakle, da radimo s velikim razborom i da primamo ova priopćenja iz drugoga svijeta s vanrednom opreznošću. Nikada ne valja s uma smetnuti, da se tu izlažemo neposrednom utecaju nepoznatih bića, koja su često tako podmukla, tako opaka, da ih nikada ne možemo dovoljno sumnjivim držati. Stoga ne smijemo ono što govore nikada bezuvjetno vjerovati" - To ne svjedoči učenjak koji stvar proučava, nego spiritista koji s uvjerenjem pristupa tim stvarima.**

U spiritizmu se ne javljaju dobri, nego zli dusi

Sami pripadnici spiritističkih društava govore o pogibeljima

kojima se izvrgavaju oni koji dolaze u doticaj s nepoznatim i nevidljivim bićima koja se javljaju. Pokazuju nadmoćnu inteligenciju, izvanredno znanje, utječu na materijalne predmete na neobjašnjiv način, sposobni su čovjeka zavaravati. Sve to govori jasno da se ne može raditi o dušama naših pokojnika.

Prof. Bakšić kategorički izjavljuje: **"Protiv spiritističke teze da se javljaju duše naših pokojnika kod spiritističkih sastanaka najodlučnije tvrdimo, da spiritistički dusi nisu dusi naših pokojnika. Iako se nevidljiva bića izdaju za naše rođake ili znance, i pokazuju nevjerojatno poznavanje prilika i raznih činjenica iz našeg života, radi se o opasnoj varki."**

"Kada bi se zaista ukazivali naši najbliži, očekivali bismo da će plodovi takvog saobraćaja s njima biti nježnost, ljubav i pomoć, kao i za života. Takav saobraćaj bi morao biti izvor duševnih radosti i tjelesna dobra." - Tako tvrdi dr. S. Bakšić. - **Međutim, spiritizam donosi izvanredno veliku duhovnu i tjelesnu štetu onima koji se upuštaju s dusima koji se javljaju, što ćemo pojedinačno i objasniti.**

Spiritizam uzrokuje teške posljedice u duhovnom životu pojedinca

Spiritizam nije neka neškodljiva zabava, kako misle, barem na početku, naivni ili neupućeni. On je postao religija u pravom smislu, odbija najvažnije kršćanske zasade, i uvodi čovjeka u pravi otpad od vjere. Evo zasade te opasne zablude:

1) Jedan je Bog, stvoritelj svega, ali on se za svijet ne brine.

2) Ljudske duše su besmrtne, ali stvorene davno prije tijela.

3) **Duh je peta dimenzija materije.** Dusi su jedni mudri, drugi neznalice, pokvareni i nepokvareni, niži i viši, lažljivi i istinoljubivi. Niži dusi trpe glad, zimu i slično.

4) **Zločini učinjeni za života se ispaštavaju novim inkarnacijama (rođenjima).** - Svako razuman može uočiti da se tu radi o cijelom nizu besmislica, no iz priča o ponovnom rađanju, sve dok se pojedinac ne očisti, proizlazi sigurno **nijekanje pakla, vječne kazne za neokajane zločine.** Prema tome bi i najveći zločinci iz povijesti bili izjednačeni bez ikakove naknade sa svojim nevinim žrtvama. Tako engleski spiritista tvrdi da je dobio od svojega duha obavijest da nema pakla. Za pakao veli da je preživjeli pojam, igra fantazije. - I tu vrijedi opomena Pavla VI. O Sotoni koji se kamuflira, i nastoji

uvjeriti čovjeka ovog vremena da ne postoji. Dakako niti on, niti pakao.

Isto tako podsjeća na isti zaključak nauka o Bogu koji je svijet stvorio, ali za njega ne mari. Mogli bismo to usporediti sa nevaljalim ocem koji je život poklonio djeci, ali se za njih ne brine, i dozvoljava da rade što hoće. U ljudskom društvu takovi "darovatelji života" smatraju se opakim bićima.

Iz svega toga se vidi da je nauka spiritizma pravi otpad od vjere, što je ujedno i najveća moguća šteta što je može pretrpjeti čovjek-vjernik.

Spiritizam škodi tjelesnom životu čovjeka

Vrlo se često spominju poticaji duhova koji **pozivaju na samoubojstvo.** To obrazlažu motivom da se sjedine s njima "na drugom svijetu". Da se tu radi o pravoj zločinačkoj i ludoj ideji, koja ne može izaći iz uma nijedne časne osobe, više je nego jasno. Po toj bi se logici u tom slučaju mogli svi ubiti pa da se svi nađu združeni sa svojima. Konačni zaključci takovih opakih sugestija su fatalni.

Spiritizam prouzrokuje mnoge teške psihijatrijske slučajeve. Američki liječnik dr. Forbes Winslow tvrdi da je još davne 1876. godine liječeno oko 10.000 američkih građana od ludila i to onih koji su se bavili spiritizmom. (Dr. Bakšić). Spomenuli smo na početku i slučajeve lakše ili teže poremećenosti kod učesnika spiritističkih seansi.

Jedan psihijatar koji se tim problemom posebno bavio kaže: "Samo liječnici za živce i duševne bolesti znaju kakove su teške posljedice za one koji se bave spiritizmom..." "Tu posebno misli na zazivanje duhova automatskim pisanjem. Takovim saobraćajem s nepoznatim bićima čovjek dolazi sam u direktni doticaj s nepoznatim bićima. Kod drugih dolazi preko medija, koji je, kako i samo ime govori posrednik između duhova i prisutnih osoba.

Geoffrey Raupert piše: "Odnosne osobe nakon nekog vremena "automatskog pisanja", ne mogu više potisnuti nagon za pisanjem. Pišu sate i sate bez obzira na najteže iscrpljenje. Mnogi su morali pisati danju i noću. Kod jedne osobe nastupila je posvemašnja besanica... noću se budila da udovolji nagonu za pisanjem, koji je navodno dolazio od neke mile pokojnice. Kada se pozvala na njenu ljubav i molila da je poštedi, tada joj je rečeno, da to zahtjevaju interesi drugoga svijeta."

U mnogim slučajevima, oni koji bi se pokušavali usprotiviti, doživjeli su da im je otpor bio svladan, i da duhovi rukom dotične osobe tako snažno udare o stol, da ruka od udarca pomodri. Raupert spominje nekog engleskog časnika koji je to smatrao zanimljivom zabavom na početku, a onda je morao pisati sate i sate, do iznemoglosti. Kada se uspio lišiti napokon olovke, tada ga je nešto nagonilo da piše prstom po zraku i onda da sve glasno čita. Obišao je najbolje liječnke za živce u Engleskoj i Europi, ali mu ništa nisu pomogli. Ponudili su mu duhovnu pomoć, ali je to odbio. Završio je samoubojstvom.

Tako spiritista, obraćenik i učenjak iznosi najtragičniji vid spiritizma i izvanredne opasnoti po duševni i tjelesni život onih koji se upuštaju u te opasne podvige.

On apsolutnom sigurnošću utvrđuje stvarnost spiritističkih fenomena: **"Spiritističko tumačenje fenomena zabacuju danas samo oni koji spiritizam poznaju samo površno ili iz knjiga, ili drže da je učenije sumnjati u stvarnost i istinitost neugodnih fenomena, i sve pripisati još nepozantim sposobnostima naše duše."** - Svaki od elemenata "nevjere" je i danas važan - o tome ne može svatko govoriti osim pravih stručnjaka, ne može svatko s površnim znanjem donositi meritorne sudove, a oni koji sve tumače "neistraženim sposobnostima ljudske duše", mogu lagano zaključiti i o mnogo neistraženijim sposobnostima duhovnih bića koja se tu javljaju.

Jedno je sigurno, nikakovih pozitivnih rezultata, a mnogo tragičnih posljedica donosi bavljenje spiritizmom. Mogli bismo zaključiti onom Gospodinovom: "Po rodovima ćete ih njihovim upoznati..."

Radi tih razloga je posvećeno toliko prostora ovom problemu, koji je već radi širenja spiritizma aktualan i sa znanstvenog i još više vjerskog stanovišta.

UTJECAJ ZLODUHA NA ČOVJEKA: GATANJE, ČARANJE, VRAČANJE (MAGIJA)

Djelovanje đavla na prve ljude, koji su se upustili s njime u "dijalog", pokušaj Sotone da stupanjem u dijalog s Isusom izvrši i na njega utjecaj u smislu zavođenja, upozorenja Spasiteljeva glede onih koji su po grijehu "imali đavla", razni događaji iz života svetaca, kao i poznatih osoba iz povijesti Crkve, govore o zlokobnim učincima na one koji pokušavaju s đavlom saobraćati bilo iz kojeg razloga, ili bilo na koji način. Biblija kaže za đavla (zmiju): "lukaviji od svih zvijeri".

Iz povijesti ljudskog roda, kao i iz biblijske povjesti, poznato je da su u svim vremenima o kojima je povijest zabilježila kakove takove podatke, postojali pokušaji pojedinaca da stupe u dodir sa zlim dusima, da bi iz toga zadobili neku korist. Bez obzira na to da li su to bili stvarni doticaji, ili umišljeni, ili se radilo o najobičnijoj prijevari u težnji da se ovlada drugima. Među ostalim oblicima takovih kontakata spominjemo tri, o kojima obično teolozi raspravljaju.

Prof. Dr. Stjepan Bakšić u svojoj knjizi "Bog Stvoritelj", daje kraći prikaz o tri načina kojima se dolazi u doticaj s đavlom: Gatanje, čaranje i vračanje (crna magija).

Gatanje, (proricanje), **jest otkrivanje budućnosti upotrebom stvari koje nisu od Boga određene. Gatanje u širem smislu je spoznaja ne samo budućih stvari, nego i onih tajnovitih, koje se naravnim načinom ne mogu spoznati, niti su od Boga objavljene.** Gatanje se zbiva ili izričitim ili uključivim zazivanjem đavla. Izričito zazivanje se sastoji u tome, da čovjek izričito zaziva đavla ili, štoviše, s njime učini izričitu pogodbu, da na određene znakove saopći željenu tajnu. Uključivo zazivanje jest onda, kada se netko za spoznaju tajnih stvari služi sredstvima koja za to nisu dovoljna niti po svojoj naravi, niti su za to određena od Boga ili Crkve.

U to se ubrajaju: **Opsjena đavolska** kada se đavao pokaže u osjetnoj, vidljivoj slici, kao kada je napastovao samoga Krista, ili u životu svetaca.

Dublje znanje nedostupno drugim ljudima. Parapsihologija rješava mnoge stvari no naš teolog govori da se ubraja u gatanje, ako se dotični služi sujevjernim načinom, sa zlom nakanom. Ujedno kaže, ako takovo stjecanje znanja ne mora imati veze sa đavlom, da

je "pogibeljno". Svakako, opet ako se radi o "zloj volji" pojedinca.

Astrologija: utjecaj zvijezda na zemaljske pojave i na čovjeka. Ona može biti opet naravna (ili znanstvena), ili, što je gotovo uvijek, praznovjerna, jer se bavi otkrivanjem budućnosti, koja zavisi o slobodnoj volji čovjekovoj s jedne strane, i o odredbama Božje providnosti s druge strane.

Hiromantija, čitanje sudbine iz crta ruke, ako se povezuje s utjecajem zvijezda, spadala bi također u negativnu kategoriju gatanja.

Proročište! Otkivanje budućnosti po kojem idolu (krivom bogu). Po srijedi je uvijek utjecaj zlih sila.

Uz ostalo pojave: **Gatanje iz karata,** pogađanje budućnosti na taj način ili iz bacanja kocki, crne kave, i sl.

Sve su to pojave najčešće najobičnija varka. Počevši od one romske: "Hoćeš da ti sreću kažem", do poznatih ljudi starog doba, pa čak i našeg vremena, koji su imali svoje astrologe sa trajnim zaduženjem da im otkrivaju budućnost. Tako veliki vojskovođa Wallenstein, kojemu je astrolog nešto i pogodio, ali nije to da će biti ubijen. Hitler je imao svojeg stalnog astrologa, a kada mu je ovaj lažno "proricao", završio je u logoru. I savezнички generalštab je imao svojega astrologa, koji im je davao svaki dan svoje "prognoze" o uspjehu ili neuspjehu. Tu se neće, najčešće raditi o nekom vražjem utjecaju, nego najobičnijoj prijevari varalica, i o praznovjerju onih koji prihvaćaju njihova pretskazivanja.

Prije dvije, tri godine, jedne su naše novine donijele kratki, sažeti prikaz o astrologiji. - Uz proučavanje zvijezda, astronomiju, koja je jedna od najstarijih i najuglednijih grana znanosti, razvila se veoma rano i astrologija. Najprije u Kaldeji (Babiloniji), odakle se raširila po cijelom svijetu. U Rimu su zvali astrologiju "egipatska mudrost". U srednjem vijeku se astrologija razvila pod utjecajem arapskog svijeta. U proricanju sudbune, predviđanju događaja, tj. gatanjima iz zvijezda, obično se služe ljudi horoskopom. Za vladare prošlih stoljeća, a spomenusmo i uglednike našeg vremena, "izrađivali su stalni astrolozi horoskope, za koje su bili izvanredno plaćeni. Koliko ima onih koji nasjedaju tim besmislicama, gotovo idolopoklonskim jer se mrtvim nebeskim tijelima pripisuje znanje budućnosti koje pripada samo Bogu, o tome donosimo nekoliko podataka:

Iako je astronomija odavno odredila svoj znanstveni djelokrug, astrologija kao da sve više cvjeta. Na sve strane niču astrološka društva, glasila, instituti za proricanje budućnosti, itd.

Veliki broj dnevnika i tjednika ima stalnu astrološku rubriku, gdje svaki pojedinac može saznati "kako da se vlada toga i toga dana, tjedna ili mjeseca". Tako se stara poganska vjera u zvijezde, presadila u pameti posebno mladih, obrazovanih slojeva, koji vjeruju u "zvijezde", mrtve kugle, koje im pretskazuju ili određuju budućnost.

"Šezdesetih godina ovoga stoljeća u USA je bilo službeno registrirano 30.000 astrologa. Samo jedan od 20 astroloških magazina tiska se u petsto tisuća primjeraka, 2.000 američkih dnevnika ima redovnu astrološku rubriku. Jedna od anketa prije 30 godina govori o 5 milijuna Amerikanaca koji slušaju redovno svoje astrologe, a njima ostavljaju svake godine 200 milijuna dinara. U Francuskoj "stručnjaci" za proricanje budućnosti platili su na ime poreza 34 milijarde franaka. To su oni koji su prijavili svoj rad. Jedna Astrološka firma prima svaki dan 5.000 pisama.

Kakva slika intelektualne bijede! Zanemarujući svoje vjerske dužnosti, gube ti ljudi ne vjeru, nego bliske, vjerničke odnose s Bogom kao Ocem koji se za sve brine, okreću se poput starih pogana mrtvim bićima očekujući njihov "odgovor i njihovu pomoć".

"Vjesnik" prije punih četrdeset godina piše: "Veliki je broj zagrebačkih knjižara koje drže okultističku literaturu, te bezbroj egipatskih, babilonskih i kaldejskih sanjarica, i priručnika za hiromantiju i slične gluposti. Razni kalendari i sanjarice su dosta dugo trovali narod praznovjerjem, vrijeme je da se to onemogući. Te su knjige to opasnije, što svoje laži serviraju tobože na jedan naučni način..."

Nakon skoro pola stoljeća, slika je mnogo jadnija obzirom na tolike publikacije istog sadržaja, a da se ne govori o tjednicima koji gotovo svi donose horoskope, kojima doslovno zaglupljuju poluobrazovanu mladež i ostale. Članak nosi naslov "Otrov u izlozima knjižara".

U tim svim zbivanjima sigurno će biti najmanje onoga što teolozi smatraju "đavolskim gatanjem", ali je sve skupa zaista đavolsko djelo, gdje se mase u kršćanskim zajednicama po cijelom svijetu, protiv vjerske nauke i zdravog razuma daju manipulirati na takav, čovjeka nedostojan, način.

Čaranje. Dozivanja đavola da se njegovom pomoću poluči kakav god učinak. Isto kao i kod gatanja, može biti **izričito zazivanje, ili uključivo, kada se upotrebljavaju sredstva koja ni po Bogu ni po svojoj naravi nisu određena za to.**

Za razliku od gatanja, gdje se nastoje saznati tajne ili buduće

stvari, čaranju je cilj postizanje drugih vanjskih učinaka:

a) **vještina liječiti od bolesti,** sredstvima koja za to po svojoj naravi nisu dovoljna. Po svojoj naravi lijekovi su sredstva kojima se postizava izliječenje od neke bolesti. Po svojoj naravi (naravno stečeno znanje), liječnici su ljudi koji liječe od bolesti, i tolikima pomognu. Po Božjoj volji imali su nadnaravnu moć liječenja sveci - Isus je čak rekao i svojim učenicima: uz vlast izgonjenja zloduha da će polagati ruke na bolesnike i oni će ozdravljati. U Crkvi čak postoji sakramenat gdje se moli za učinak ozdravljenja. Radi se o bolesničkom pomazanju, koje se podjeljuje na korist duši, a "često puta i tjelesnom zdravlju". Zato svećenik, mažući sv. uljem i polažući ruke na glavu bolesnika i moli. U tim slučajevima ozdravljenje je od Boga. U Lurdu se već preko 130 godina dešavaju čudesna ozdravljenja od mnogovrsnih bolesti, kada bolesnike uranjaju u lurdsku vodu. Po svojem kemijskom sastavu nema nikakovih ljekovitih sastojina, a postoje čak tri liječničke ustanove u Lurdu i Parizu, koje se godinama bave proučavanjem čudesnih ozdravljenja koja su se zbila na taj način.

Mogli bismo tu navesti i razne nabožne predmete, blagoslovine, moći svetaca koji ne daju pomoć moću svojeg materijalnog bitka, nego vjerom u ono što ili koga pretstavljaju. Tu bi se radilo o djelovanju sredstava nadnaravnim načinom.

b) **vještina sticanja znanja nekim ispraznim sredstvima (npr. izgovaranjem nekih neobičnih riječi).** Kod svetih osoba se spominje uliveno znanje - to je natprirodnim putem stečeno znanje, od Boga dano, kakovu su na pr. apostoli dobili na Duhove, kada su govorili stranim jezicima, i sposobnošću koja je nadilazila njihove naravne moći.

c) **čaranje bi bilo i u slučaju, ako bi se netko u svome djelovanju ravnao po različitim slučajnim pojavama.** Znamo iz Biblije, da je jedan od sudaca u Izraelu tražio čudesan znak od Boga, da bi na taj način dobio traženo jamstvo za svoje odabranje. Gospodin Bog je češće objavljivao znakove, koji će prethoditi nekim događajima, radi ravnanja onima kojima je govorio. To bi bili nadnaravni znakovi, od Boga dani. Ostali - slučajni događaji, po kojima bi se čovjek ravnao, bili bi vrsta vračanja. Dakako, opet - ne mora biti sa utjecajem zloduha, u smislu pravog čaranja, ali svakako grešna vrsta - praznovjerja.

Često se vjernici obraćaju svećenicima s pitanjima: smiju li ići

npr. **bionergetičarima, narodnim lječnicima,** i slično. Bioenergija i pojave s njom povezane još nisu razjašnjene, ali ako se terapeut služi naravnim svojim sposobnostima ne bi to bilo niti čaranje, niti praznovjerje. Isto tako kada se radi o narodnim liječnicima, koji liječe prirodnim ljekovima, ljekovitim biljem i slično. Međutim, u jednom i drugom slučaju može nastati šteta po zdravlje čak i po život jer je za liječenje bolesti potrebna sigurna dijagnoza, i prema njoj primjena terapije, odnosno lijekova. To pak niti bionergičari, bez liječničke izobrazbe, a još manje narodni liječnik nije u stanju učiniti, tako da odlaganjem stručnog liječenja može doći, naročito kod težih bolesti, do velike štete pa i do smrti bolesnika. O tome se veoma mnogo piše u dnevnom tisku i kod nas i u svijetu.

Vračanje (magija). Postoji naravna magija (bijela) koja se sastoji u prirodnim sposobnostima pojedinca, često još nedovoljno poznatim. Doklegod se radi o prirodnim stvarima nema nikakova zla.

Magija crna, zovu je i đavolska, koja se za postizanje čudesnih ili neobičnih učinaka služi đavolskim utjecajem. Tko to pokušava izvesti uz pomoć sila tame, uslijedio učinak ili ne, čini grijeh vračanja. Teolog **Dr. Bakšić** piše:

"Čovjek koji ne poštuje Boga, može ili iz znatiželje ili bilo kojeg drugog razloga doći na pomisao, da svoje opake želje koje ne može ostvariti svojim silama, ostvari uz pomoć đavla. Za bolju ilustraciju magijskog djelovanja, prenijeti ćemo iz dnevnog tiska jedan događaj koji graniči s nevjerojatnošću a, ukoliko je stvarno plod magije, klasičan je primjer za nevolje koje iz magije dolaze.

Ubio svog maga.

Četrdesetogodišnjak zaluđen obredima crne magije, da bi se oslobodio svoga mučitelja, probo ga bodežom.

Pod tim naslovom donio je prije manje od dvadeset godina naš zagrebački dnevnik izvještaj o stravičnom događaju.

Desrousseaux (čovjek koji je ubio svoga maga), po zanimanju vrač - pogađač, zarađivao je svoj kruh po sajmovima i luna-parkovima, proričući za male novce ljudima njihovu sudbinu. Svojega maga je upoznao na jednoj spiritističkoj sjednici u nekom pariškom stanu. Colombo, tako se zvao čovjek koji se izdavao za maga. Potjecao je iz Zapadne Indije, i otkrio je svojem znancu da je on u stvari čarob-

njak koji pozna tajne afričke magije i predložio mu da postane njegov učenik. Desrousseaux je pristao i primio ga u svoj stan. Kada se je jednoga dana vratio, zatekao je šestoricu razodjevenih muškaraca kako sa magom Colombom plešu oko zapaljenih svijeća. Colombo mu je zapovjedio da se i on skine i stane u sredinu kruga, a zatim mu je izgovarajući neke tajanstvene riječi prišao i rekao **"Sada si prešao granicu između dobra i zla i postao član roda Sotone."**

Desrousseaux je na sudu izjavio, da je u prvi mah mislio da se radi o šali, ali je ubrzo osjetio kako je neka čudna strana sila zavladala njegovim mislima i osjećajima. Na policiji je izjavio: "Prodao sam Colombu svoju dušu. - **Morao sam pokorno izvršavati sve njegove zapovijedi. Pokušao sam mu pobjeći, ali kada bi bio tisuću kilometara od njega udaljen, njegov me je glas stizao.** On je u našem stanu imao voštani kip žene, koju je ubadao pribadačama dok je izgovarao meni upućene naredbe, a ja sam pri tom svaki njegov ubod osjećao na vlastitoj koži. Kada bismo bili zajedno prisiljavao me je da spavam s njim u velikom mrtvačkom kovčegu, kojega je sam izradio iz ebanovine. Nad našim su glavama visjela na stropu obješena dva bodeža na jednoj uzici."

Svake noći, prije nego bi ugasio svijeće, mag bi šaputao svojem zarobljeniku na uho: "Moj si, ti si moj rob, uradit ćeš ono što ti kažem." Desrousseaux je slušao i pokoravao se, dok jednog jutra nije iznenada očajnički zavapio: "Oslobodite me Sotone". Budući da nije bilo nikoga da mu pritekne u pomoć, magova žrtva dograbila je jedan od visećih bodeža i prikratila život svom mučitelju. Zatim je otišao da telefonira policiji. Istražnom sucu je povjerio: "Milija mi je giljotina od ovakovog robovanja!" Uz članak je slika i "pogađača Desrousseauxa i njegova maga Colomba. (Vjesnik 18. XI.1971).

O čemu se u stvari radi, opet, dali o nekim parapsihološki obrazloživim fenomenima, ili o stvarnom đavolskom prisustvu, teško je reći. Nu, da se radi o robovanju đavlu grešnim i odvratnim činima, nema nikakove sumnje. Što se tiče crne magije koja se primjenjuje da se nekom nanese zlo, možemo čitati u nekim zbirkama zakona modernih država, barem još nakon rata, da se crna magija zakonski progoni kao zločin. Nastojanje da se zlo nanese bližnjemu, ubadajući neke lutke iglama i zazivajući pri tome razna zla. Tako se proširilo da postoji prava industrija takovih "specijalnih lutaka".

Veletrgovac takvim rekvizitima za crnu magiju govori novinaru o

svojem "poslu": "Dolazi mi u radnju starica koja je dugo oklijevala prije nego što je ušla u radnju, stojeći pred izlogom. Osvrnuvši se nekoliko puta na rekvizite, rekla je: "Željela bih jedan urok." "Kakav urok?" - "Evo, moj muž svake večeri ide u gostionicu, a kad se vrati istuče me. Htjela bih nešto što će mu ubrzati smrt, a da ja ne budem kriva pred zakonom." Trgovac se nasmijao i rekao: "Gospođo mi ne prodajemo takove stvari"... Moje su mušterije pomalo neobične", pripovijeda trgovac rekvizitima za crnu magiju, koji se inače bavi parapsihologijom i okultizmom... Proizvodi talismane, staklene kugle, amulete, astrološke znakove, stoliće za spiritističke seanse. Kaže: dućan je pun mušterija, a ima ih svake vrste. Nitko mu nikada nije ništa ukrao iz trgovine, ako i iziđe na koju minutu, jer ga se boje. Njega i njegovih tajnih rekvizita. Priča dalje: **"K meni dolaze industrijalci da kupe talisman za sretan ugovor, dama iz visokog društva kupuje kristalnu kuglu da otkriva budućnost, karte za istu svrhu, te lutke od voska s pribadačama koje se zabadaju u voštane igračke... navodi dalje, kako je čuo da u Torinu, njegovom gradu ima mnogo poklonika crne magije. Ima i poklonika Sotone. "Jučer je došao jedan da kupi crnu kokoš, koju želi žrtvovati Sotoni."**

U nastavku trgovac pripovijeda o velikom broju vračeva, vračara, čiji posao u mjestu naprosto cvjeta. - Dodajmo: Sve to u jednoj katoličkoj zemlji gdje još visoki postotak vjeruje u Boga, a okreće se intencionalno, ili "uključivo" u carstvo mraka, ako ne direktno s đavlom u vezi, a onda radi opačine ipak stvarno. Što se tiče "crne magije", vršenja nekih čina s nakanom da se proizvede određeni učinak, pomoću zloduha, posebno da se nekom nanese zlo, vele sociolozi da se taj oblik vračanja pretvorio u pravu epidemiju.

Prema pisanju agencije UPI (London), "Pripadnici nekih primitivnih plemena se osvećuju neprijateljima zabadajući igle u lutke koje bi ih trebale pretstavljati. To su tzv. "vudu lutke".

Treba opet naglasiti, da te, kako bilježe novine, veoma česte i po svem svijetu raširene pojave, nikako ne moraju značiti magiju, čaranje, povezano izravno sa đavlom, no da su ti razmjeri nastojanja da se raznim načinima naškodi bližnjemu pravo đavolsko djelo, koji je lažljivac i ubojica od početka - kako ga zove sv. Pismo.

Da se što više otkrije ospeg raznih "zahvata" na tom području, i broja onih koji ih vrše ili traže, donosimo i jedan podatak iz

Francuske. "Oko osam milijuna građana upućuje se godišnje u čekaonice nekog od 50.000 vidovnjaka koliko ih djeluje u Francuskoj. Oko 50.000 vidovnjaka nasuprot 56.400 liječnika i 38.500 svećenika: hoće li uskoro Francuzi više vjerovati u paranormalno, nego u znanost i religiju zajedno?" - Takovo pitanje postavlja suradnica časopisa za žene "Elle". U istom članku se tvrdi, kako gotovo polovica odraslih Francuza, odlazi barem jedanput u životu u posjet gatari.

Tim profesora Lignona, koji proučava znanstveno paranormalne pojave, tvrdi da među stotinu ispitanih "vidovnjaka", jedan samo koliko-toliko pokušava istražiti ili dati nešto s nekom realnom podlogom. Ostali, dakle punih 99% su bleferi. Učenjak veli: **"Sreo sam gomile lažnih vidovnjaka kroz deset godina istraživanja."** - U članku se govori i o znanstvenicima koji ispituju razne paranormalne pojave, o radu parapsiholoških laboratorija diljem svijeta, koji otkrivaju mnoge tajne sposobnosti ljudske duše, što dakako nema nikakove veze s magijom, đavlom ili praznovjerjem, ali se ponavlja konstatacija, da se u svim ostalim "radnjama" može govoriti o najobičnijim šarlatanima, varalicama i bleferima, kako ih časopis naziva.

Za "vezivanje", "začaravanje", "bacanje uroka" - što sve pretstavlja radnje s nakanom da se drugima nanesu razna zla, znadu vrači tražiti i do 150.000 franaka, a da se u predvorjima tih varalica nađu i intelektualci, političari, spisatelji, novinari, poslovni ljudi, policajci, pjevači, glumci i "zvijezde" javnog života. (Vikend, 5. srpnja 1985.). - Prema nadnevku tjednika, vidi se da je to jedan od vremenski bliskih podataka.

Dodajemo iz moštva podataka i jedan iz Sovjetskog Saveza, i to iz vremena kada se je vodila ogorčena borba protiv "opijuma naroda" tj. religije, a donosi ga naš novinar iz Moskve.

Moskovska vračara. Čudotvorka nasamarila veliki broj sovjetskih građana. A u podnaslovu: "Lidija Diškenti prodavala vodu i brašno kao lijek od svih bolesti i nevolja, a među njezinim mušterijama bilo je i sveučilišnih profesora. Članak je tiskan prema pisanju moskovske "Pravde". - Lidiju Diškenti su zvali Sveta Marija, i to čak neki sveučilišni profesori, učenjaci, visoki funkcioneri, pa čak i službenici milicije i sigurnosti" - piše "Pravda". - Vračara je osobama koje su se njoj obraćale prodavala običnu zamućenu vodu i kukuruzno ili pšenično brašno u nekoj smjesi, kao magično spasonosno

sredstvo za razne bolesti, ali i za izvođenje sasvim srednjovjekovnih vradžbina u ljubavnim nevoljama ili drugim životnim neprilikama. Ne besplatno naravno... pa iako je vračara mnogo trošila, kod nje su našli veliku svotu novaca. - Jednoj liječnici iz Moskve koja se protivila vjenčanju svojega sina s nekom djevojkom vračara je prodala neki napitak, magični, koji će sina odvratiti od vjenčanja. Za skupe pare liječnica je dobila bočicu obične vode i vrećicu pijeska. Vodu je trebala servirati sinu u jelu, a pijesak mu je trebala stavljati u cipele. Kako sin nije promijenio mišljenje i oženio se djevojkom unatoč vračkama, učena liječnica je bila razočarana i bijesna, pa ju je prijavila policiji. U tužbi je navela da joj je dala u našem novcu nekoliko milijardi dinara.

Baš za ovaj slučaj, pa i za mnoge druge, vrijedi mudra izreka: **"Tko se prestane klanjati jednom Bogu, naći će tisuću drugih kojima će se klanjati."** - Gatanje, čaranje i vračanje su stvarnost koja prati čovjeka od njegovih početaka. Ovaj pregled iz jednog dijela svijeta, mogli bismo bogato nadopuniti i takovim pojavama iz naših krajeva. Počevši od prastarih praznovjerja koja se vuku iz starih slavenskih vjerovanja i običaja, pa sve do vračanja, čaranja i gatanja koja su u našim selima proširena u mnogo oblika. Od sipanja odvratnih tvari u jelo onome komu se želi naškoditi, pa sve do vračanja sa kostima pokojnika koje se skupljaju na groblju.

Svećenici koji prate savjesno vjerski život svojih vjernika, otkrit će mnogo stvari koje su upravo đavolske po obliku i nakanama, ako nisu pravi dosluh sa silama tame. Naš etnograf, svećenik Lovretić, sakupljao je godinama u Slavoniji razne narodne običaje, kod rođenja, krštenja, vjenčanja i brojnih drugih prigoda seoskog stanovništva, i u tomu mnoštvu različitih praznovjerica, bajanja, čaranja "za sreću" ili "da se otkloni nesreća", itd. Njegovo je djelo izdala Jug. Akademija znanosti, i odavno se ne može dobiti. Kruži anegdota da su naše seljanke pokupovale veliki broj knjiga, hvaleći župnika koji im je to sve tako lijepo sakupio, da se mogu poslužiti u različitim prilikama. Dakako da naš kulturni radnik, svećenik, nije mogao niti slutiti do kakove će doći primjene njegovog djela, ali je to indikator koliko u našem narodu još žive sklonosti raznim čarolijama.

Neke vrste praznovjerja, magijskih čina, i okultnih zahvata, zajedno sa vračanjem svih vrsta koja su ostala u narodnoj predaji, zahvaćaju takove razmjere, da bi i sa stanovišta kulture, a daleko

više pravovjerja o tome trebalo mnogo više govoriti u riječi Božjoj, na vjeronauku kao i na raznim vjerskim predavanjima. Svaki bi svećenik s kakovom malom anketom mogao doći do podataka, koji bi ga morali i zabrinuti i potaći da čini što može na tom području. Radi toga je i toj temi posvećen ne mali prostor.

Da naše razmatranje upotpunimo i obogatimo, donosimo doslovno, iako u skraćenoj verziji izlaganje o magiji **prof. Ante Kusića:**

"Magijske pojave jesu razni oblici izazivanja promjena u vlastitoj svijesti, i to po vlastitoj volji. **To je skup obreda, formula i čarolija što ih ljudi vrše da bi sebi podložili prirodu i "nadnaravna bića"... Crna magija se sastoji u vršenju misterioznih obreda, kojima se dozivaju demoni ili zli duhovi u cilju nanošenja zla nekomu ili nečemu...**" Pisac spominje i obavljanje tzv. "crne mise". Pri "crnoj misi" upotrebljavaju se "čarolije", obično posudica zvana "dagyde", u koju se stavlja komadić nokta, vlasi, odjeće onoga koga se zaklinje. **Treba naglasiti da se smatra da "čarolije" nisu tek glupost, pa pozatni etnolog H. Preuss upozorava kako čarolije koje izazivaju smrt i bolest, i lovačko čaranje "čekaju da budu istražene". - Tim se očito naglašava ozbiljnost problema.** Na što sve ne dođu ljudi u svojoj zloći, svjedoči i tzv. plaćanje crnih misa, ne u smislu crne magije, nego pokojničkih običnih misa, ali za živoga čovjeka, očekujući na taj način njegovu smrt. Svakako da takova misa, pravo ne može naškoditi onome za koga se prinosi, jer je ludo i opako praznovjerje, no na taj se način uvodi i svećenik u zabludu i pokazuje sva težina međuljudske mržnje i želje za osvetom.

Pisac nadalje spominje praktikanta "crne magije", koji sebe smatra pretstavnikom Sotone, Antonija Annichiaricou. U obredu "crne mise", mijenja se izraz "dobar" u "zao", a riječ Bog zamjenjuje se riječju Sotona. "Mir Luciferov neka bude uvijek s vama" - glasi pozdrav. Uz te odvratne obrede slijede uvijek orgije (seksualni razvrat).

To sve, kao i sve oblike vračanja, praznovjerja i drugih već po prirodi zlih čina stoga treba izbjegavati s najvećim oprezom, jer su bezuvjetno, ili najluđa prevara, ili se direktno ili indirektno zbivaju pod utjecajem đavla. Na koncu i "neviniji" oblici praznovjerja, pa i onog pučkog uvreda su Bogu, jer se na taj način pripisuje tajna moć nekim osobama, stvarima ili znakovima, koju oni nemaju niti od Boga niti po svojoj naravi, kako čitamo u Katekizmu.

Izdaje:
Obiteljski centar
Slavonski Brod, Kumičićeva 16

Odgovara:
Željko Rudolf Pavličić
ĐAKOVO
Strossmayerov trg 5

Naklada:
10000 primjeraka

Kompjutorska obrada i tisak:
Obiteljski centar, Slav. Brod

SADRŽAJ

OPSJEDNUĆE.....3

SPIRITIZAM.....22

UTJECAJ ZLODUHA NA ČOVJEKA: GATANJE, ČARANJE, VRAČANJE, MAGIJA..... 37

Izašlo od istog autora:

1. Obrazložena pokornost - rasprodano
2. Predbračna čistoća - rasprodano
3. Ljudska riječ o Božjoj riječi - rasprodano
4. Porođaj, pilula, pobačaj - rasprodano
5. Dođi Duše Presveti - rasprodano
6. Ispovijed: Odakle? Zašto? Kako? I., II., III., IV. i V. izdanje rasprodano
7. Sv. Pričest - Kruh života - rasprodano
8. Stvoritelj vidljivog i nevidljivog svijeta I. izdanje - rasprodano
9. Četvrta zapovijed Božja - rasprodano
10. Dužnost roditelja - rasprodano
11. Roditelji odgojitelji - rasprodano
12. Muško i žensko stvori ih - rasprodano
13. Alojzije iz Slavonije - rasprodano
14. Razapeta domovina - rasprodano
15. Blaženi čista srca - rasprodano
16. Čovjek protiv Boga I., II. i III. izdanje - rasprodano
17. Posljednje stvari čovjeka - rasprodano
18. Kristova Crkva i Kristovi svećenici - rasprodano
19. Mudri izbor, sretni brak - rasprodano
20. Brošurica »Nauka i predbračni život« - rasprodano
21. Stvoritelj vidljivog i nevidljivog svijeta II. izdanje - rasprodano
22. Ispovijed: Odakle? Zašto? Kako? - VI. skraćeno izdanje - rasprodano
23. Ispovijed: Odakle? Zašto? Kako? - VII. skraćeno izdanje - rasprodano
24. Dođi Duše Presveti - II. skraćeno izdanje - rasprodano
25. Sv. Pričest - Kruh života - skraćeno izdanje - rasprodano
26. Misionarka iz Hrvatske 20 godina u Zambiji - I. izdanje - rasprodano
27. Djeca i roditelji - II. izdanje - rasprodano
28. Psovka - govor pakla, II. skraćeno izdanje - rasprodano
29. Ispovijed: Odakle? Zašto? Kako? - VIII. izdanje - rasprodano
30. Tri velika zla: pobačaj, pilula, spirala - I. izdanje - rasprodano
31. Roditelji - odgojitelji - II. skraćeno izdanje - rasprodano
32. Psovka - govor pakla, V skraćeno izdanje - rasprodano
33. Nauka i predbračni život - rasprodano
34. Blaženi čista srca - II. skraćeno izdanje
35. Muško i žensko stvori ih - rasprodano
36. Bolesničko pomazanje, briga za bolesnike
37. Opsjednuće, spiritizam, magija

Narudžbe: Željko Pavličić - Strossmayerov trg 5
31400 Đakovo - Tel. 031/802-353